

Załącznik do Uchwały Nr Rady Powiatu Wągrowieckiego
z dnia w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych
Powiatu Wągrowieckiego do roku 2030

Powiat Wągrowiecki

**STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
DO ROKU 2030**

Wągrowiec A.D. 2023

WSTĘP

I. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ I UWARUNKOWANIA STRATEGII

1. CHARAKTERYSTYKA POWIATU WĄGROWIECKIEGO
2. DANE O SYTUACJI DEMOGRAFICZNEJ I SPOŁECZNEJ w Powiecie Wągrowieckim
3. GŁÓWNE TRENDY SPOŁECZNO-DEMOGRAFICZNE dla Wielkopolski i Powiatu Wągrowieckiego
 - 3.1. Przemiany demograficzne
 - 3.2. Społeczne konsekwencje przemian zachodzących w obrębie życia rodzinnego
 - 3.3. Spadający poziom zaufania społecznego
 - 3.4. Wzrost świadomości społecznej
 - 3.5. Zróżnicowania subregionalne
 - 3.6. Deinstytucjonalizacja
 - 3.7. Sytuacje nadzwyczajne a pomoc społeczna
4. RYNEK PRACY
 - 4.1. Zatrudnienie
 - 4.2. Bezrobocie
 - 4.3. Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy
5. OCHRONA ZDROWIA
6. EDUKACJA I WYCHOWANIE
7. POZIOM PRZESTĘPCZOŚCI
8. ORGANIZACJE POZARZĄDOWE
9. CHARAKTERYSTYKA SYSTEMU POMOCY SPOŁECZNEJ
10. OSOBY I RODZINY KORZYSTAJĄCE Z POMOCY I WSPARCIA
11. PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ DO 2024 ROKU
12. POWIATOWY PROGRAM DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W POWIECIE WĄGROWIECKIM DO 2025 ROKU
13. POWIATOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE DO 2025 ROKU
14. POWIATOWY PROGRAM NA RZECZ ZATRUDNIENIA DO 2027 ROKU

II. PROBLEMY SPOŁECZNE, SZANSE, ZAGROŻENIA DLA ICH SKUTECZNEGO ROZWIĄZANIA ZIDENTYFIKOWANE W POWIECIE WĄGROWIECKIM

1. PROBLEMY SPOŁECZNE W POWIECIE WĄGROWIECKIM- wyniki badania ankietowego
2. ANALIZA SWOT

III. GRUPY WYSOKIEGO RYZYKA SOCJALNEGO, DOMENY, CELE OPERACYJNE I ZADANIA STRATEGII

- A. GŁÓWNI ADRESACI STRATEGII
- B. CELE STRATEGICZNE
- C. PREFERENCJE STRATEGICZNE

IV. SZCZEGÓLNE ZADANIA POWIATOWEJ STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

V. MONITORING, EWALUACJA I AKTUALIZACJA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

1. Monitoring strategii
 - 1.1. Wskaźniki realizacji działań strategii rozwiązywania problemów społecznych
 - 1.2. Finansowy system monitoringu strategii
2. Ewaluacja strategii
3. Aktualizacja strategii

Wykaz użytych skrótów

BAEL	Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności
BDL	Bank Danych Lokalnych
CIS	Centrum Integracji Społecznej
CUS	Centrum Usług Społecznych
DPS	Dom Pomocy Społecznej
EFS	Europejski Fundusz Społeczny
GUS	Główny Urząd Statystyczny
JST	Jednostka Samorządu Terytorialnego
JOPS	Jednostka Organizacyjna Pomocy Społecznej
KIS	Klub Integracji Społecznej
MOS	Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii
MOW	Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy
NGO	Organizacje pozarządowe
NSP	Narodowy Spis Powszechny
OPS	Ośrodek Pomocy Społecznej (miejskie, gminne, miejsko-gminne)
OzN	Osoby z niepełnosprawnościami
OZPS	Ocena Zasobów Pomocy Społecznej
PCPR	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
PFRON	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
POW	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza
PUP	Powiatowy Urząd Pracy
PO WER	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój
PWD	Placówka Wsparcia Dziennego
ROPS	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
SRPS	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych
SWW	Samorząd Województwa Wielkopolskiego
SPW	Samorząd Powiatu Wągrowieckiego
ŚDS	Środowiskowy Dom Samopomocy
UE	Unia Europejska
UTW	Uniwersytet Trzeciego Wieku
WHO	Światowa Organizacja Zdrowia
WRPO	Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny
WTZ	Warsztat Terapii Zajęciowej
ZAZ	Zakład Aktywności Zawodowej

Skład Zespołu ds. Opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych
w Powiecie Wągrowieckim do 2030 roku powołanego Zarządzeniem Starosty
Wągrowieckiego

Imię/nazwisko	Funkcja/ Reprezentowany podmiot
P. Beata Korpowska	Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Wągrowcu
P. Beata Żołnierowicz P. Krzysztofa Bejma- Zamiar	Dyrektor Domu Pomocy Społecznej w Srebrnej Górze
P. Jan Fajkiel	Dyrektor Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej w Wągrowcu
P. Irena Kotwica	Kierownik Zespołu rodzinnej pieczy zastępczej w PCPR
P. Bernadeta Szymańska	Prowadząca rodzinny dom dziecka w Mieścisku
P. Aleksandra Pilarczyk	Przewodnicząca Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności
P. Barbara Linetty	Kierownik Wydziału Zdrowia i Spraw Obywatelskich – Starostwo Powiatowe
P. Karolina Krenz	Kierownik Wydziału Oświaty, Kultury i Sportu – Starostwo Powiatowe
P. Dariusz Stoll-	Specjalista Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego
P. Edyta Owczarzak	Dyrektor PCPR Wągrowiec/ koordynator prac Zespołu

Członkowie Zespołu, którzy zadeklarowali wolę współpracy

Imię i nazwisko	Reprezentowany podmiot
P. Iwona Tyll	Komisja Zdrowia, Polityki Społecznej i Rynku Pracy - Przewodnicząca
P. Robert Woźniak	Zarząd Powiatu Wągrowieckiego/ Komisja Zdrowia, Polityki Społecznej i Rynku Pracy- członek
P. Halina Sobota	Komisja Zdrowia, Polityki Społecznej i Rynku Pracy –członek
P. Grzegorz Bałdyga	Komisja Zdrowia, Polityki Społecznej i Rynku Pracy –członek
P. Barbara Senger	Warsztat Terapii Zajęciowej Gołańcz
P. Marlena Gajewska	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Wągrowiec
P. Rafał Jaworski	Komenda Powiatowa Policji Wągrowiec
P. Katarzyna Nowak	Zespół Służby Kuratorskiej Wągrowiec
P. Iwona Nowak	Zespół Służby Kuratorskiej Wągrowiec
P. Krystyna Ajchsztet	Polski Związek Niewidomych Koło Wągrowiec
P. Eliza Nowak	Warsztat Terapii Zajęciowej Wągrowiec
P. Wioleta Milewska	Środowiskowy Dom Samopomocy Wągrowiec
P. Michał Gorlaszka	Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gołańczy
P. Sławomir Maciaszek	Powiatowy Urząd Pracy Wągrowiec
P. Natalia Wicher Szczęch	Zakład Aktywności Zawodowej Gołaszewo

WSTĘP

Problemy społeczne dotyczą w równym stopniu całej lokalnej społeczności, tak więc proces ich identyfikowania, rozwiązywania oraz oceny efektów nie może przebiegać bez udziału i aktywności tejże społeczności. Rolą władz samorządowych jest wspieranie aktywności mieszkańców w rozwiązywaniu problemów społecznych przy wykorzystaniu potencjału instytucji i organizacji oraz zawieranie partnerstw na rzecz szeroko rozumianego rozwoju.

Myśląc o powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, **myślimy w pierwszej kolejności o mieszkańcach Powiatu Wągrowieckiego, przede wszystkim o tych, którzy przez sytuacje życiową, w jakiej się znajdują nie są w stanie rozwiązać swoich problemów życiowych i potrzebują wsparcia.**

Wsparciem mieszkańców Powiatu Wągrowieckiego czy zwiększaniem ich potencjału zajmują się różne instytucje tj. miejskie/gminne/miejsko-gminne ośrodki pomocy społecznej, powiatowe centrum pomocy rodzinie, powiatowy ośrodek interwencji kryzysowej, powiatowy urząd pracy, dzienne ośrodki wsparcia- środowiskowe domy samopomocy, całodobowy ośrodek wsparcia – ponadgminny dom pomocy społecznej o dla osób w podeszłym wieku, placówka opiekuńczo-wychowawcza, instytucje reintegracji społeczno-zawodowej – centra i kluby integracji społecznej, warsztaty terapii zajęciowej, zakład aktywności zawodowej oraz organizacje pozarządowe, organizacje kościelne, przedsiębiorstwa społeczne działające w obszarze włączenia społecznego.

Ich nadrzędnym zadaniem jest udzielanie wsparcia osobom doświadczającym takich trudności w funkcjonowaniu, które mogą skutkować wykluczeniem z uczestnictwa w podstawowych wymiarach życia codziennego m.in. zawodowego, edukacyjnego czy społeczno-rodzinnego.

Celem prowadzonych przez podmioty działań jest włączenie społeczne mieszkańców, czyli przywrócenie im możliwości uczestnictwa w życiu codziennym.

Instytucje włączenia społecznego działają na rzecz osób dotkniętych problemami, których z uwagi na ich złożoność lub głębokość, nie są w stanie rozwiązać same, ani też nie posiadają zasobów w ramach swojej rodziny lub najbliższego otoczenia do poradzenia sobie z trudną sytuacją życiową.

Do szczególnie wrażliwych kategorii społecznych zaliczyć należy przede wszystkim :

- **osoby niepełnosprawne oraz ich opiekunów;**
- **rodziny potrzebujące wsparcia w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w tym w szczególności dzieci oraz młodzież doświadczająca trudności tj. pozbawienie właściwej opieki rodziców, umieszczenie w pieczy zastępczej, doświadczająca przemocy**
- **seniorów i ich opiekunów**
- **osoby z grupy wysokiego ryzyka , które doświadczają różnego rodzaju kryzysów (np. ubóstwa, bezrobocia, bezdomności, trudności w adaptacji po opuszczeniu placówek resocjalizacyjnych).**

W zależności od sytuacji oraz potrzeb osób będących w trudnej sytuacji udzielana pomoc może mieć:

- **charakter profilaktyczny** (dostarczenie wsparcia w odbudowie potencjału osoby i zmniejszeniu ryzyka pojawienia się poważnych problemów

w funkcjonowaniu człowieka/rodziny poprzez np. wsparcie asystentów rodziny, warsztaty i kluby dla rodziców, kluby seniora, środowiskowe domy samopomocy, usługi opiekuńcze, programy oddłużeniowe, mieszkania ze wsparciem itp.);

- **charakter interwencyjny** (dostarczenie wsparcia w rozwiązywaniu poważnych kryzysów stwarzających zagrożenie dla funkcjonowania człowieka/rodziny- to np. działania prowadzone przez ośrodki interwencji kryzysowej dla ofiar przemocy, placówki opiekuńczo-wychowawcze o charakterze interwencyjnym, rodziny zastępcze o charakterze pogotowia rodzinnego, hostele dla bezdomnych, domy pomocy społecznej);
- **charakter integracyjny** (dostarczenie wsparcia w przywróceniu człowieka/rodziny do sprawnego funkcjonowania po doświadczeniu poważnych problemów np. działania prowadzone w klubach integracji społecznej, centrach integracji społecznej, zakładach aktywności zawodowej, wspieranych i chronionych mieszkaniach).

Instytucje oferują zróżnicowane wsparcie, którego rodzaj zależy od sposobu ich funkcjonowania, możliwości i potrzeb odbiorców, a głównymi formami są usługi społeczne , wsparcie pieniężne i rzeczowe oraz pracę socjalną.

Samorządy wszystkich szczebli mają tak obowiązki jak i uprawnienia w zakresie kreowania i koordynacji realizacji polityk oraz strategii publicznych.

Ich zadaniem jest czuwanie nad tym, aby wszystkie działania były realizowane w sposób efektywny, zgodnie ze standardami, aby instytucje działające w tym samym obszarze ze sobą współpracowały oraz , aby na terenie gminy, powiatu czy województwa wszyscy mieszkańcy mieli dostęp do wsparcia i informacji o różnych jego formach, w równym stopniu i na równych zasadach. Ważną rolą dla samorządów jest bycie lokalnym diagnostą potrzeb mieszkańców i społeczności lokalnych, strategiczne planowanie wsparcia oraz odpowiedzialność za tworzenie warunków do realizacji działań pomocowych przez inne instytucje poprzez przekazywanie środków, organizowanie przestrzeni do współpracy, współdziałania i podejmowania partnerstw sektorowych i ponadsektorowych.

Dla samorządów powiatowych obowiązek opracowania, przyjęcia i realizacji strategii rozwiązywania problemów społecznych wynika z art. 19 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, który to w ramach zadań własnych nakłada na powiat obowiązek *„opracowania i realizacji powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka – po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami”*. Ustawodawca zobowiązuje ponadto jednostkę organizacyjną pomocy społecznej - centrum pomocy rodzinie- do koordynowania działań w ramach realizacji strategii rozwiązywania problemów społecznych.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wągrowcu po raz pierwszy - w 2002 roku zainicjowało publiczną debatę wśród liderów pomocy społecznej w Powiecie Wągrowieckim o stanie pomocy społecznej na terenie powiatu, czego efektem było powstanie **„Strategii rozwoju pomocy społecznej w powiecie wągrowieckim ”, wyznaczającego najważniejsze cele, misje i priorytety do roku 2010”**.

Drugi powiatowy strategiczny dokument został przyjęty przez Radę Powiatu Wągrowieckiego Uchwałą Nr VIII/58/2011 w 29 czerwca 2011 roku. Na bazie „**Strategii rozwiązywania problemów społecznych do roku 2014**” powstały dwa powiatowe programy: „Program rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie Wągrowieckim na lata 2016-2018” oraz Powiatowy Program działań na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Wągrowieckim na lata 2016- 2020”.

Kolejną z przyjętych przez Radę Powiatu Wągrowieckiego Uchwałą NrXXVII/184/2017 w dniu 25 stycznia 2017 roku była „**Strategia rozwiązywania problemów społecznych do roku 2020**”, w okresie realizacji której powstały: „Program rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie Wągrowieckim na lata 2019-2021”, „Program rozwoju pieczy zastępczej w Powiecie Wągrowieckim na lata 2022-2024”, „Powiatowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w Powiecie Wągrowieckim”(do roku 2025) oraz „Powiatowy program działań na rzecz osób niepełnosprawnych na lata 2021-2025.

Założenia programów są sukcesywnie wdrażane przez wskazane jednostki organizacyjne pomocy społecznej szczebla powiatowego, przy wsparciu organizacji pozarządowych, jednostek organizacyjnych samorządów gminnych oraz instytucji i urzędów państwowych.

Przyjęte cele operacyjne niniejszej strategii rozwiązywania problemów społecznych pozostają w spójności z dokumentami nadrzędnymi , w szczególności z:

- **Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego do 2030 roku - KSSR 2030 r.**, która kładzie nacisk na zrównoważony rozwój całego kraju, zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju społeczno-gospodarczego różnych obszarów, głównie miejskich i wiejskich. Przewidziano w niej skuteczniejszą identyfikację potrzeb rozwojowych wszystkich obszarów kraju, a także efektywniejsze rozpoznanie zasobów jakimi dysponują, wskazanie wyzwań i barier rozwojowych. Jednym z celów KSSR jest zapewnienie większej spójności rozwojowej Polski przez wsparcie obszarów słabszych gospodarczo. W dokumencie wskazano *obszary strategicznej interwencji* (OSI), które otrzymają szczególne wsparcie (będą to obszary zagrożone trwałą marginalizacją, miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze, Śląsk i tereny Polski wschodniej). Strategia wspiera także konkurencyjność regionów i zakłada kontynuację działań zmierzających do podniesienia jakości kapitału ludzkiego i społecznego oraz rozwoju przedsiębiorczości i innowacyjności. W strategii istotny nacisk położono na rozwijanie kompetencji administracji publicznej, w szczególności umiejętności niezbędne do prowadzenia skutecznej polityki rozwoju, w szczególności na terenach o niskim potencjale rozwojowym, a zwłaszcza wspieranie powiązań między lokalnym i regionalnym sektorem publicznym a światem biznesu i nauki. Strategia tworzy warunki do większego angażowania się samorządów gminnych i powiatowych w realizację wspólnych projektów i we współpracę ponad granicami administracyjnymi;
- **Strategią Polityki Społecznej Województwa Wielkopolskiego do roku 2030** - będącą mapą priorytetów i drogowskazem kierunków działań, które będą podejmowane w ciągu najbliższej dekady przez Samorząd Województwa Wielkopolskiego oraz kilka tysięcy instytucji publicznych i społecznych funkcjonujących w obszarze polityki społecznej w regionie. Strategia zakłada realizację polityki społecznej opartej na regule 3 „W”- wrażliwość, wyobraźnia, współuczestnictwo poprzez kontynuację prowadzonych dotychczas działań oraz uruchomienie nowych inicjatyw wspierających i wzmacniających mieszkańców,

instytucje pomocy i integracji społecznej, ich kadre oraz system, między innymi poprzez zawieranie wielosektorowych partnerstw, prowadzenie działań służących wyrównywaniu potencjału i zasobów społecznych Regionu oraz wzmocnienie zaradności obywateli.;

- **Strategią Rozwoju Powiatu Wągrowieckiego na lata 2023-2030** – opracowywaną z myślą o koordynacji i realizacji działań rozwojowych przez instytucje powiatowe, określającą rolę instytucji powiatowych, wskazującą przede wszystkim potencjał kreowania rozwiązań rozwojowych, dla których Powiat Wągrowiecki może być realizatorem o wysokich kompetencjach, w szczególności w kwestii administracji, opieki zdrowotnej, pomocy społecznej, edukacji poziomu ponadpodstawowego oraz komunikacji. Powiat wypełnia istotną lukę w koordynacji i moderacji procesów rozwojowych, które wykraczają poza granice administracyjne jednej gminy, a dla których ważna jest koordynacja z poziomu lokalnego. Ta rola wynika z dobrej wiedzy i znajomości uwarunkowań lokalnych, specyficznych dla rozwoju przestrzeni powiatu wągrowieckiego.

Niniejsza strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie wągrowieckim została zaprojektowana dla realizacji przyjętych zadań w perspektywie do roku 2030.

Jej częścią stanie się - będący w trakcie przygotowywania przez Powiatowy Urząd Pracy w Wągrowcu - program promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy [*Program Na Rzecz Zatrudnienia do 2027 roku*].

Cele strategiczne, operacyjne oraz zadania są w pełni zgodne z polityką społeczną państwa rozumianą jako **zorganizowane, kompleksowe i międzysektorowe działania władz publicznych oraz innych podmiotów (w tym organizacji sektora obywatelskiego) służące kształtowaniu/poprawie/ochronie warunków, bezpieczeństwa i jakości życia oraz stanu obywateli i społeczności, dające jednostkom i grupom możliwość harmonijnego rozwoju; możliwość udziału w kulturze społecznym; jak również szanse prowadzenia aktywnego i niezależnego życia**

Strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie wągrowieckim

- **opiera się na zadeklarowanych wartościach i zasadach;**
- **obejmuje możliwości i cele przedsięwzięć organizacyjno-instytucjonalnych;**
- **wymusza zachowania właściwe z punktu widzenia przyjętych celów i zadań;**
- **nakreśla przydział odpowiedzialności i towarzyszącą temu delegację kompetencji w pomocy społecznej na poziomie organizacyjnym powiatu.**

W ramach koordynacji strategii prowadzona będzie :

- aktualizacja danych niezbędnych dla potrzeb realizacji założeń strategicznych;
- modyfikowanie zadań powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych;
- monitoring zgodności przyjętych celów i zadań z analogicznymi, przyjętymi w dokumentach nadrzędnych;
- tworzenie raportów o stanie pomocy społecznej.

I. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ I UWARUNKOWANIA STRATEGII

Diagnoza winna uwzględniać kontekst społeczny i gospodarczy, w jakim funkcjonuje społeczność lokalna. Ważna jest nie tylko sytuacja materialna, ale też warunki i rynek pracy, stan środowiska naturalnego, bezpieczeństwa, dostępności instytucji opieki zdrowotnej, edukacji, kultury, środków komunikacji i obiektów turystycznych oraz infrastruktury handlowej, mieszkaniowej, a także – co bardzo istotne dla wyznaczania kierunków rozwoju – porównanie sytuacji danego województwa, powiatu i gminy z pozostałymi. W wyniku diagnozy powinna powstać problemowa „mapa” powiatu ukazująca jego silne i słabe strony.

1. CHARAKTERYSTYKA POWIATU WĄGROWIECKIEGO

Powiat wągrowiecki jest jednym z większych powiatów Wielkopolski, leżącym w północno - wschodniej części województwa, w odległości około 60 kilometrów od Poznania, Bydgoszczy oraz Piły. Powiat wągrowiecki sąsiaduje z powiatami: gnieźnieńskim, poznańskim, chodzieskim, nakielskim (województwo kujawsko-pomorskie), żnińskim (województwo kujawsko-pomorskie), pilskim oraz obornickim. Zajmuje powierzchnię 1040,8 km² i leży w historycznym i etnograficznym regionie Pałuk, na przecięciu Szlaku Piastowskiego ze Szlakiem Cysterskim. Zamieszkuje go niespełna 70 tysięcy mieszkańców w gminach Wągrowiec, Skoki, Gołańcz, Damasławek, Mieścisko, Wapno i w mieście Wągrowcu. Wągrowiec jest powiatem z silnie rozwiniętą strukturą szkół ponadpodstawowych, z bogatą ofertą edukacyjną i nowoczesną bazą dydaktyczną. Na terenie powiatu znajdują się liczne kompleksy sportowe do uprawiania różnych dyscyplin tj. lekkoatletyki, piłki nożnej, piłki ręcznej- samorządy dążą do zwiększenia aktywności fizycznej swoich mieszkańców, w tym celu w Wągrowcu w 2010 roku na terenie miasta Wągrowca powstał nowoczesny obiekt sportowo-rekreacyjny "Aquapark". W roku bieżącym została oddana do użytku nowoczesna powiatowa hala widowiskowo-sportowa przy Zespole Szkół Nr 2 w Wągrowcu.

2. DANE O SYTUACJI DEMOGRAFICZNEJ I SPOŁECZNEJ - liczba ludności, płeć mieszkańców, piramida wieku, przyrost naturalny, stan cywilny, małżeństwa i rozwody, przyczyny zgonów, migracje (stan na 31 grudnia 2020 roku)

Tabela *Wybrane dane statystyczne Powiat Wągrowiecki*, źródło: *Urząd Statystyczny w Poznaniu; Statystyczne Vademecum Samorządowca 2021*

Wybrane dane statystyczne Powiat Wągrowiecki	2018	2019	2020	Województwo Wielkopolskie 2020
Ludność	70212	70274	70233	3 498733
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	61,3	62,9	64,4	66,3
Urodzenia żywe na 1000 ludności	12	11,1	10,4	10,7
Zgony na 1000 ludności	9,0	10,0	9,1	9,8
Przyrost naturalny na 1000 ludności	3,1	1,0	1,3	0,9
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-0,8	-1,6	-1,0	0,4
Dochody ogółem budżetu powiatu na 1 mieszkańca	1083	1157	1223	1148

w zł				
Wydatki ogółem budżetu powiatu na 1 mieszkańca	1085	1264	1228	1082
w zł				
Turystyczne obiekty noclegowe posiadające 10 i więcej miejsc noclegowych	8	7	8	676
Liczba ludności na 1 przychodnię	2600	2510	2422	1795
Mieszkania oddane do użytkowania na 10 tys. ludności	47	59	60	63
Odpady wytworzone (w ciągu roku, z wyłączeniem odpadów komunalnych)w t na 1 km ²	3,6	4,4	-	3548,4
Lesistość w %	19,1	19,1	19,2	25,8
Drogi publiczne o twardej nawierzchni w km (powiatowe i gminne) na 100 km ²	72,4	73,9	74,3	86
Samochody osobowe zarejestrowane na 1000 ludności	671	693	714	695
Pracujący (bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób oraz gospodarstw indywidualnych w rolnictwie)	166	169	172	285
Stopa bezrobocia rejestrowego w %	6,4	5,7	4,5	2,8
Podmioty w rejestrze REGON na 10 tysięcy ludności wieku produkcyjnym	1449	1497	1557	2120

- 50,4% mieszkańców stanowią kobiety, a 49,6% mężczyźni;
- w latach 2002-2021 liczba mieszkańców wzrosła o 4,2%;
- średni wiek mieszkańców wynosi 40,1 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa wielkopolskiego oraz nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców całej Polski;
- prognozowana liczba mieszkańców powiatu wągrowieckiego w 2050 roku wynosi 66 378, z czego 33 175 to kobiety, a 33 203 mężczyźni;
- mieszkańcy powiatu wągrowieckiego zawarli w 2021 roku 320 małżeństw, co odpowiada 4,6 małżeństwom na 1000 mieszkańców, jest to wartość porównywalna do wartości dla województwa wielkopolskiego oraz nieznacznie więcej od wartości dla Polski;
- w tym samym okresie odnotowano 1,5 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców, jest to nieznacznie mniej od wartości dla województwa wielkopolskiego oraz nieznacznie mniej od wartości dla kraju;
- 29,9% mieszkańców powiatu wągrowieckiego jest stanu wolnego, 55,1% żyje w małżeństwie, 6,3% mieszkańców jest po rozwodzie, a 8,6% to wdowy/wdowcy;
- powiat wągrowiecki ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -241, odpowiada to przyrostowi naturalnemu -3,44 na 1000 mieszkańców powiatu wągrowieckiego;
- w 2021 roku urodziło się 647 dzieci, w tym 47,9% dziewczynek i 52,1% chłopców, średnia waga noworodków to 3 441 gramów;

- współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,73 i jest mniejszy od średniej dla województwa oraz znacznie większy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju;
- w 2021 roku 26,5% zgonów w powiecie wągrowieckim spowodowanych było chorobami układu krążenia, przyczyną 21,6% zgonów w powiecie wągrowieckim były nowotwory, a 6,3% zgonów spowodowanych było chorobami układu oddechowego;
- na 1000 ludności powiatu wągrowieckiego przypada 12.69 zgonów;
- w 2021 roku zarejestrowano 969 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 899 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla powiatu wągrowieckiego 70. W tym samym roku 7 osób zameldowało się z zagranicy oraz zarejestrowano 8 wymeldowań za granicę - daje to saldo migracji zagranicznych wynoszące -1.
- 60,1% mieszkańców powiatu wągrowieckiego jest w wieku produkcyjnym, 20,3% w wieku przedprodukcyjnym, a 19,5% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

źródło: https://www.polskawliczbach.pl/powiat_wagrowiecki#demografia-w-pigulce

3. GŁÓWNE TRENDY SPOŁECZNO-DEMOGRAFICZNE dla Wielkopolski i Powiatu Wągrowieckiego (źródło: *Strategia polityki społecznej dla wielkopolski do 2030 roku*)

3.1. PRZEMIANY DEMOGRAFICZNE

Wielkopolska znajduje się w procesie przemian demograficznych i społecznych, które oddziałują na jakość życia jej mieszkańców, a jednocześnie wpływają na system polityki społecznej poprzez kształtowanie się uwarunkowań, w których ten system funkcjonuje. Kluczowym wyzwaniem w ostatnich latach staje się

- **proces starzenia się społeczeństwa.**

Polska należy do państw o najwyższym oczekiwanym trwaniu życia w Europie Środkowo-Wschodniej (w 2018 roku dla ludności Wielkopolski wynosiło ono: dla mężczyzn 73,8 lat, zaś dla kobiet 81,7 lat²). W konsekwencji, w strukturze demograficznej zwiększa się udział osób starszych, co wymaga zintensyfikowania działań w zakresie pomocy i wsparcia dla tej kategorii wiekowej. Starzejące się społeczeństwo, a co za tym idzie wzrastająca liczba osób z niepełnosprawnościami, często też opiekuńcza niewydolność rodzin wobec dorosłych osób niesamodzielnych wymagać będzie wysokich nakładów finansowych na zapewnienie im opieki i całodobowego lub dziennego wsparcia. Prognozy GUS wskazują na stopniowy spadek liczby ludności województwa wielkopolskiego, wzrost odsetka osób w wieku 60 lat i więcej oraz spadek odsetka osób w wieku 0-15 lat. W latach 2015-2050 ma zintensyfikować się zjawisko podwójnego starzenia się ludności, które charakteryzuje się wzrostem udziału osób w wieku 80 lat i więcej w ogólnej liczbie mieszkańców.

3.2. SPOŁECZNE KONSEKWENCJE PRZEMIAN ZACHODZĄCYCH W OBRĘBIE ŻYCIA RODZINNEGO

- **spadek liczby zawieranych małżeństw,**
- **wzrost liczby małżeństw zakończonych rozwodem,**
- **niski współczynnik dzietności**
- **zwiększone saldo migracji**

wpływają na malejący potencjał opiekuńczy w najbliższym otoczeniu, co w przyszłości może skutkować nasileniem się problemów związanych z zapewnieniem właściwej opieki osobom starszym, tym bardziej, że obecnie w Polsce to najbliższa rodzina stanowi najważniejsze źródło wsparcia dla seniorów zarówno na wsi, jak i w miastach.

Choć Wielkopolska jest regionem relatywnie „młodym” w porównaniu z innymi województwami, to i tutaj również zaznaczają się pewne negatywne tendencje.

W wyniku stopniowego zmniejszania się udziału dzieci (w wieku 0–14 lat) oraz zwiększania się udziału osób starszych w populacji (głównie w strukturze kobiet) obserwuje się coraz

- **mniejsze wartości współczynnika młodości demograficznej** (głównie na północy i wchodzie województwa), a także
- **powiększające się obciążenie demograficzne regionu, rozumiane jako liczba ludności w wieku nieprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym .**

Wskazuje nam to, jak bardzo grupa osób w wieku produkcyjnym obciążona jest kosztami społecznymi i ekonomicznymi przez utrzymanie w dobrej jakości życia seniorów i osób, które jeszcze nie podjęły pracy zarobkowej.

Bacze społeczni w ostatnich latach obserwują również pogłębiające się

- **osłabienie więzi rodzinnych i atomizację rodziny**, co m.in. wpływa niekorzystnie na kondycję psychiczną młodego pokolenia (szacuje się, że rozpowszechnienie zaburzeń psychicznych dotyczy około 10% populacji dzieci i młodzieży).
- **znaczny wzrost częstości występowania problemów psychicznych** (WHO przewiduje, że w ciągu najbliższych 20 lat depresja stanie się najczęstszym problemem zdrowotnym) powoduje konieczność zorganizowania kompleksowego wsparcia, zwłaszcza środowiskowego, w tym koordynację działań świadczonych na styku systemów: pomocy społecznej i zdrowia.

Obecny poziom współpracy międzysektorowej w kontekście świadczenia usług skierowanych do osób niesamodzielnych lub osób z zaburzeniami psychicznymi uznaje się za niezadowalający, a zmiana w tym zakresie powinna należeć do czołowych wyzwań systemowych w najbliższych latach.

3.3. SPADAJĄCY POZIOM ZAUFANIA SPOŁECZNEGO

Jak wynika z badania przeprowadzanego cyklicznie od 2002 roku przez Centrum Badania Opinii Społecznej w polskim społeczeństwie

- **dominują postawy nieufności**, osoby ufające innym, nieznanym należą do mniejszości. Tylko nieco ponad jedna piąta badanych (22%) wychodzi z założenia, że większości ludzi można ufać, ponad trzy czwarte zaś (76%) wyznaje w stosunkach z innymi zasadę zachowywania daleko posuniętej ostrożności i podejrzliwości.

Z raportu wynika, że największą nieufnością cechują się osoby z niższym wykształceniem i o najniższych dochodach per capita.

Ponadto wskazuje się, że odkąd prowadzone są badania (2002), **nieufność w kontaktach międzyludzkich (do nieznanymi, widzianymi po raz pierwszy osób) nigdy nie była tak silna jak w roku wydania ostatniego raportu (2020).**

Autorzy podają również, że relatywnie dużym poziomem nieufności w relacjach z innymi charakteryzują się najmłodszy ankietowani – w wieku 18-24 lata.

Jak podaje Edelman Trust Barometr 2018 (w kolejnych latach nie uwzględniono Polski) „W 2018 roku wartość Trust Index dla Polski wyniosła 39 punktów – co plasuje nas na piątym miejscu wśród najbardziej nieufnych narodów. Niższe wyniki notowano w Rosji, Japonii i Irlandii”.

Wszelkie nowe działania z zakresu polityki społecznej wymagają zaufania społecznego do instytucji, organizacji pozarządowych, a działania związane z deinstytucjonalizacją – również wzajemnego zaufania mieszkańców. Dlatego tak istotnym jest włączenie działań budujących zaufanie do działań podejmowanych w Strategii, przy czym działania te muszą wykraczać poza sferę informacyjną, dotyczyć winny polityki bazującej na budowaniu partnerskich relacji ze społecznościami lokalnymi, a także nieustannej edukacji partnerów w zakresie zarządzania ludźmi opartego na zaufaniu.

Jedynym znanym sposobem na tworzenie zaufania do podmiotu jest obdarowanie własnym zaufaniem innych oraz budowanie własnej wiarygodności.

3.4. WZROST ŚWIADOMOŚCI SPOŁECZNEJ

W ostatnich latach możemy obserwować

- **wzrost świadomości społecznej dotyczącej różnych problemów społecznych** (np. przemocy, chorób psychicznych, kryzysów) i sposobów radzenia sobie z nimi.

Wpływ na to mogło mieć przeprowadzenie licznych kampanii społecznych, nagłośnienie wielu akcji, inicjatyw oddolnych, upowszechnienie dobrych praktyk w zakresie realizacji usług społecznych, co spowodowało zainicjowanie różnego rodzaju ruchów obywatelskich i większej aktywności środowisk lokalnych.

Z badań aktywności obywatelskiej prowadzonych przez CBOS wynika, że zaangażowanie w pracę społeczną w organizacjach obywatelskich utrzymuje trend wzrostowy. Ogólny wskaźnik społecznej aktywności w ramach organizacji i stowarzyszeń jest obecnie wyższy a w dłuższej perspektywie można zauważyć, że w ciągu 20 lat wzrósł o 20 punktów procentowych.

Pozwala to wnioskować, że wśród Polaków rośnie zainteresowanie sprawami wykraczającymi poza ich życie prywatne, starają się oni angażować w działania na rzecz środowiska lokalnego oraz wpływać na funkcjonowanie określonych grup, stowarzyszeń czy klubów, a także przyczyniać się do rozwiązywania problemów społecznych oraz pomocy potrzebującym.

3.5. ZRÓŻNICOWANIE SUBREGIONALNE

Wielkopolska jest regionem niejednorodnym, o zróżnicowanym rozwoju społeczno-gospodarczym, co powoduje występowanie różnic w dostępie do oferowanych usług czy infrastruktury społecznej.

Analizując rozmieszczenie istniejących zasobów pomocy i wsparcia, uwagę zwraca nierównomierne ich rozlokowanie – **większa ich koncentracja występuje w pobliżu centrum województwa, a więc głównie w mieście Poznań i w jego okolicach, a także innych większych miast (Konin, Kalisz, Leszno, Piła), natomiast gminy położone na obrzeżach województwa, zwłaszcza północnym oraz wschodnim nie dysponują już ofertą tak zróżnicowaną i dostosowaną do potrzeb mieszkańców.**

Najwyższe wartości wskaźnika deprywacji lokalnej osiągnęte są właśnie w gminach zlokalizowanych na północy i wschodzie województwa, a najniższe w gminach skoncentrowanych wokół stolicy województwa – Miasta Poznania. Dodatkowo, w regionie występuje spora rozpiętość wartości przeciętnego wynagrodzenia pomiędzy poszczególnymi powiatami (różnice te sięgają do 40,6%, co więcej, wykazują tendencje do pogłębiania się).

Pomimo tych dysproporcji, Wielkopolska jest regionem o wysokich wartościach miar dobrobytu subiektywnego. Odnotowuje się tu najwyższą ocenę warunków życia gospodarstw domowych (35% dorosłych mieszkańców, w porównaniu ze średnią krajową – 27%) oraz najwyższy poziom zadowolenia mieszkańców z życia (88%, średnia krajowa – 83% .

3.6. DEINSTYTUCJONALIZACJA

Ważnym kierunkiem prowadzenia działań związanych z dostarczaniem usług społecznych i wsparcia, np. osobom starszym, osobom z niepełnosprawnościami, osobom mającym problemy ze zdrowiem psychicznym, rodzinom i dzieciom w trudnej sytuacji życiowej, osobom w kryzysie bezdomności, jest **deinstytucjonalizacja**.

Deinstytucjonalizacja to proces przejścia od opieki świadczonej w dużych instytucjach na rzecz tworzenia systemu wsparcia lokalnego (środowiskowego) lub systemu małych instytucji o charakterze quasi-rodzinnym, w miejscu zamieszkania osób, które tego wsparcia wymagają.

Proces deinstytucjonalizacji jest istotny z punktu widzenia interesu jednostkowego – osoby objętej wsparciem, która może pozostać w swoim miejscu zamieszkania i utrzymać więzi w swojej wspólnotce np. więzi sąsiedzkie, społeczne – bogatszy katalog usług społecznych świadczonych w lokalnej społeczności, możliwość działania wielu podmiotów świadczących wsparcie, wygenerowanie miejsc pracy i ekonomicznego – z różnych szacunków dotyczących kosztów wsparcia osób, które nie są obłożnie chore czy leżące, wynika, że wsparcie świadczone w środowisku jest mniej kosztowne, co oznacza możliwość dostarczenia większej liczby usług, dla większej grupy odbiorców.

3.7. SYTUACJE NADZWYCZAJNE A POMOC SPOŁECZNA

Współczesna polityka społeczna podlega systematycznym zmianom wynikającym ze zmian społeczno-kulturowych, demograficznych, gospodarczych czy politycznych. Zmienia się tym samym profil klienta pomocy społecznej, co w naturalny sposób kształtuje konieczność poszukiwania nowych form pracy, które będą odpowiedzią na potrzeby danej osoby czy grupy osób.

Pojawiają się

- **nieznane dotychczas formy wykluczenia społecznego**, a także nowe zjawiska, które także determinują konieczność szybkiego i efektywnego reagowania na pojawiające się wyzwania (najbardziej aktualnym przykładem takiego wyzwania jest pojawienie się wirusa SARS-CoV-2). Wskazuje to na **konieczność uwzględnienia w pomocy społecznej zmian, wynikających z nieprzewidywalnych sytuacji kryzysowych, niosących za sobą konieczność elastycznego działania i podejmowania działań w zakresie szybkich zmian.**

4. RYNEK PRACY W POWIECIE WĄGROWIECKIM - stan na 31.12.2020 r. (źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Wągrowcu)

4.1. ZATRUDNIENIE

- w 2020 r. w powiecie wągrowieckim w przeliczeniu na 1.000 mieszkańców pracowało 178 osób, było to mniej od średniej wartości dla województwa wielkopolskiego (282 osoby) oraz mniej od wartości średniej dla kraju (254 osoby);
- spośród wszystkich pracujących (12.318 osób) w 2020r. - 50,9% stanowiły kobiety (6.266), a 49,1% mężczyźni (6.052);
- przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie wągrowieckim w 2020 roku wynosiło 4.491,29 PLN, (81,30% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce).;
- 5.407 aktywnych zawodowo wyjeżdżało do pracy do innych gmin, a 2.338 pracujących przyjeżdżało do pracy spoza naszego powiatu. Saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosiło - 3.069;
- najczęściej aktywnych zawodowo mieszkańców powiatu wągrowieckiego pracowało w przemyśle i budownictwie 32,3%, w sektorze rolniczym - 30,0% (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), a 13,8% w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja). 1,2% pracowało natomiast w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości);
- w rejestrze REGON zarejestrowanych było 6.857 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 5.478 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, a najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności w 2020r. był handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (23.8% - 1.303 firm) oraz budownictwo (23.2% - 1.270 firm);
- analizując rejestr pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najczęściej (6.575) było w 2020r. mikroprzedsiębiorstw, zatrudniających 0 - 9 pracowników.

4.2. BEZROBOCIE

- na koniec 2020 roku stopa bezrobocia wynosiła 5,6% , dla województwa wielkopolskiego wyniosła 3,7%), natomiast mniej od stopy bezrobocia rejestrowanego dla całej Polski (6,3%); w porównaniu do 2019 roku była ona wyższa zarówno w powiecie (o 1,2 punktu procentowego), w województwie (0,9 punktu procentowego) oraz w kraju (1,1 punkt procentowy);
- w PUP Wągrowiec, na koniec grudnia 2020r. zarejestrowanych było 1.370 osób bezrobotnych, w tym 857 kobiet (62,6%), w porównaniu do grudnia 2019 roku liczba bezrobotnych wzrosła o 296 osób (27,56%), a wzrost ten przerwał korzystną tendencję spadkową trwającą w powiecie od 2013r;
- z ogólnej liczby bezrobotnych w powiecie - 725 osób to bezrobotni zamieszkali na wsi, stanowili oni 52,92% ogółu bezrobotnych;
- uprawnione do zasiłku były 223 osoby, tj. 16,28%, co w porównaniu z analogicznym okresem 2019 roku dawało wzrost o 1,54 punktu procentowego;

- w roku 2020r. największy odsetek bezrobotnych w powiecie stanowiły osoby w wieku 25-34 lata – tj. 27,23% (373 osoby); bezrobotni pozostający bez pracy do 3 miesięcy stanowiły 30,9%, od 3 do 12 miesięcy stanowią 37,2% ogółu bezrobotnych. 32,0% to osoby, które były zarejestrowane nieprzerwanie przez co najmniej 12 miesięcy;
- największy odsetek stanowiły osoby z wykształceniem gimnazjalnym lub niższym 30,14% (413 osób), a następnie z wykształceniem zasadniczym zawodowym – 29,12% (399 osób). Najmniejszy odsetek stanowiły osoby z wykształceniem średnim ogólnokształcącym – 9,34% ogółu bezrobotnych (128 osób);
- najliczniej reprezentowanym zawodem wśród osób bezrobotnych był sprzedawca: 188 osób (13,7% ogółu bezrobotnych). W stosunku do końca 2019 roku liczba zarejestrowanych sprzedawców wzrosła o 55 osób, a procentowy udział bezrobotnych w takim zawodzie wzrósł o 1,3 punktu procentowego. W zawodzie tym odnotowywano również stosunkowo dużo ofert pracy. W 2020 roku było to 35 ofert (5% ogółu), a liczba ta spadła w porównaniu z 2019 rokiem o 23 oferty (58 ofert – 6,7% ogółu);
- w 2020 roku ogółem pracę podjęło 1.201 osób bezrobotnych, w tym 1.047 to podjęcia pracy niesubsydiowanej, w 2019 roku było to odpowiednio 1.412 podjęć pracy, z czego 1.141 to podjęcia pracy niesubsydiowanej.

4.3. BEZROBOTNI W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY

(art. 49 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20 kwietnia 2004 r).

- **bezrobotni do 30 roku życia** - na przestrzeni ostatnich lat, grupa bezrobotnych do 30 roku życia była najbardziej liczna w 2012r., od 2009 roku ich odsetek systematycznie maleje. W końcu 2020r. było ich 389 osób - co w ogóle bezrobotnych stanowiło 28,39%. Pomimo tego spadku, związanego po części z niżem demograficznym, stanowili oni nadal istotną grupę bezrobotnych predysponowaną do wsparcia.

Wśród nich było – 289 kobiet, tj. 74,3% kategorii; największą część stanowiły osoby legitymujące się gimnazjalnym i niższym – 102 osoby (26,2%) i zasadniczym zawodowym – 98 osób (25,2%) oraz policealnym i średnim zawodowym – 95 osób (24,4%), mniejszy odsetek stanowią osoby ze średnim ogólnokształcącym – 60 osób (15,4%) i wyższym – 34 osoby (8,7%).

Osoby młode do 30 roku życia zazwyczaj pozostawały bez pracy krótko - do 6 miesięcy – 54,5% (212 osób). Powyżej 12 miesięcy w rejestrach było takich 106 osób – 27,2%, a między 6 a 12 miesiącem – 71 osób (18,3%).

- **długotrwale bezrobotni** - osoby długotrwale bezrobotne stanowiły w powiecie wągrowieckim **prawie połowę wszystkich zarejestrowanych bezrobotnych**. Kobiety w tej grupie są liczniej reprezentowane niż mężczyźni. Najbardziej narażoną na niepowodzenia na rynku pracy kategorią są bezrobotni nieprzerwanie zarejestrowani przez okres 12 miesięcy i więcej, zazwyczaj wiele osób z tej grupy nie znajduje zatrudnienia, przechodzi do grupy osób zarejestrowanych powyżej 24 miesięcy i przez to są one zagrożone wykluczeniem społecznym.

Na koniec grudnia 2020 roku było zarejestrowanych 559 osób długotrwale bezrobotnych – 40,8% wszystkich bezrobotnych, wśród nich było 397 kobiet — tj.

71% kategorii, posiadali w większości wykształcenie zasadnicze zawodowe (26,5%), gimnazjalne i niższe (26,2%), a także średnie zawodowe i policealne (20,0%). W mniejszej części długotrwale bezrobotni legitymowali się wykształceniem wyższym – 9,3% i średnim ogólnokształcącym – 8,8%. Osoby długotrwale bezrobotne zdarzały się w wieku powyżej 50 roku życia (25,9%) równie często jak do 30 roku życia (25,0%);

- **bezrobotni powyżej 50 roku życia** - udział procentowy grupy utrzymuje się na koniec 2020 roku na poziomie **niemal jednej czwartej ogółu osób bezrobotnych** (odnotowano w tym czasie 318 osób powyżej 50 roku życia).

Wśród nich było 125 kobiet – (39,7% kategorii), najwięcej osób posiadało wykształcenie: gimnazjalne i poniżej (37,8%) oraz zasadnicze zawodowe (35,9%), policealne i średnie zawodowe posiadało 18,1%, natomiast po 4,1% miało wyższe i średnie ogólnokształcące, czas pozostawania w rejestrze: 12 miesięcy i dłużej – 35,6%, do 6 miesięcy – 40%;

- **bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia** - udział procentowy grupy od momentu, kiedy dana grupa jest monitorowana, systematycznie rósł (2014r. – 18,4%, 2019 – 26,2%), by na koniec 2020 roku nieznacznie spaść. W 2020 roku odnotowano 295 osób bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia - co stanowiło 21,5 % ogółu. Wśród tych bezrobotnych kobiety stanowiły 91,2% kategorii (269).

Wśród osób bezrobotnych z analizowanej grupy najwięcej jest długotrwale bezrobotnych (166 osób - 56,3% kategorii) i osób do 30 roku życia (118 osób - 40% kategorii), a to sprawia, że aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych z analizowanej grupy jest trudna.

- **bezrobotni niepełnosprawni**- w 2020 roku udział procentowy tej grupy bezrobotnych spadł do poziomu sprzed dwóch lat, tj. do poziomu 85 osoby - 6,2% ogółu bezrobotnych. Wśród nich były 43 kobiety – 50,6% kategorii.

Najwięcej niepełnosprawnych posiadało wykształcenie: gimnazjalne i poniżej (36,5%) zasadnicze zawodowe (25,9%) oraz policealne i średnie zawodowe (20,0%). Mniej osób z tej kategorii miało średnie ogólnokształcące (10,6%) i wyższe (7,1%). Czas pozostawania ich w rejestrach wynosił: do 6 miesięcy – 44,7%, 6-12 miesięcy – 21,2%, powyżej 12 miesięcy – 34,1%. Najwięcej bezrobotnych niepełnosprawnych jest wśród długotrwale bezrobotnych – 45,9% (39 osób) i osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia – 42,4% (36 osób) Wśród młodych bezrobotnych do 30 roku życia jest tylko 12 osób (14,1%);

- **cudzoziemcy** - w 2020 roku wydano 75 zezwoleń na pracę sezonową dla cudzoziemców (w 2019r. - 124), w tym aż 74 dla obywateli Ukrainy. Ponadto wpisano do ewidencji 835 oświadczeń o powierzeniu zatrudnienia cudzoziemcowi w tzw. trybie uproszczonym (w 2019 r. - 1.408). Ponad 95% oświadczeń skierowanych było do obywateli Ukrainy. Dla 94 stanowisk pracy w 26 ofertach (w 2019r. - 134) przygotowano tzw. test rynku pracy dla pracodawców ubiegających się o zezwolenie wojewody na zatrudnienie obcokrajowców (postępowanie mające na celu stwierdzenie, czy możliwe jest zaspokojenie potrzeb pracodawcy bez korzystania z cudzoziemców).

5. OCHRONA ZDROWIA - źródło: Powiatowy Informator Medyczny

➤ Podstawowa opieka zdrowotna (lekarze rodzinni i pielęgniarki środowiskowe- rodzinne/ położne środowiskowe rodzinne stan na 2023)

Miejsce udzielania świadczenia	Ilość świadczeniodawców lekarze rodzinni	Ilość świadczeniodawców pielęgniarki środowiskowe-rodzinne/ położne środowiskowe rodzinne
miasto Wągrowiec	4	3/2
gmina Wągrowiec	2	1/0
gmina miejsko- wiejska Skoki	2	2/2
gmina miejsko- wiejska Gołańcz	2	2/2
gmina wiejska Damasławek	2	1/1
gmina wiejska Wapno	1	1/0
gmina wiejska Mieścisko	1	1/1

➤ Higiena szkolna

Miejsce udzielania świadczenia	Ilość świadczeniodawców
miasto i gmina Wągrowiec	3
gmina miejsko- wiejska Skoki	1
gmina miejsko- wiejska Gołańcz	1
gmina wiejska Damasławek	1
gmina wiejska Wapno	0
gmina wiejska Mieścisko	1

➤ **Pomoc medyczna w nocy, weekendy i święta** - Zespół Opieki Zdrowotnej 62-100 Wągrowiec, ul Kościuszki 74

➤ **Transport sanitarny** - Zespół Opieki Zdrowotnej – 62-100 Wągrowiec, ul Kościuszki 74

➤ Leczenie w warunkach domowych

- NZOZ Zakład Opieki Długoterminowej Izabella Szyszka „Prosperus”, 62-100 Wągrowiec, ul. Kościuszki 53

- Centrum Medyczne „Salomed” sp. z o.o. 62-291 Gołaszewo, Gołaszewo 26a

- Ośrodek Opieki Pozaszpitalnej – Hospicjum Miłosiernego Samarytanina, 62-100 Wągrowiec, ul Brzozowa 23

- Euro – Med. Sp. z o. o. Zespół Rehabilitacji Domowej ul. Kościuszki 5c , 62-100 Wągrowiec

- NZOZ Trzemeszeńska Rodzinno-Specjalistyczna Przychodnia Lekarska „Luxmed” Hospicjum Domowe Filia Wągrowiec, 62-100 Wągrowiec, ul. Kościuszki 47

- **Opieka paliatywna i hospicyjna** - Ośrodek Opieki Pozaszpitalnej- Hospicjum Miłosiernego Samarytanina, 62-100 Wągrowiec, ul Brzozowa 23
- **Zakład opiekuńczo-leczniczy** - Zespół Opieki Zdrowotnej, 62-100 Wągrowiec, ul Kościuszki 74
- **Pracownia tomografii komputerowej**- Zespół Opieki Zdrowotnej, 62-100 Wągrowiec, ul Kościuszki 74
- **Stacja Dializ**-Niepubliczny Zakład Specjalistycznej Opieki Zdrowotnej „AVITUM NEFRO”, 62-100 Wągrowiec, ul Kościuszki 55
- **Podstawowa Opieka Zdrowotna – Szpital Powiatowy** - Zespół Opieki Zdrowotnej, 62-100 Wągrowiec, ul Kościuszki 74

➤ **Stomatologia**

Miejsce udzielania świadczenia	Ilość świadczeniodawców
miasto Wągrowiec	6
gmina Wągrowiec	1
gmina m- wiejska Skoki	2
gmina m-wiejska Gołańcz	1
gmina wiejska Damasławek	0
gmina wiejska Wapno	1
gmina wiejska Mieścisko	2

➤ **Ambulatoryjna Opieka Specjalistyczna**

Lp.	Nazwa świadczeniodawcy	Specjalność
1.	ZOZ w Wągrowcu	- chirurgia ogólna - położnictwo i ginekologia - rehabilitacja - zdrowie psychiczne - pediatria - poradnia internistyczna
2.	NS ZOZ „MEDICUS” utworzony przez „Medicus - Bonus” Wągrowiec	- chirurgia ogólna - chirurgia urazowo-ortopedyczna - położnictwo i ginekologia - otolaryngologia - urologia - neurologia
3.	NZOZ Specjalistycznego Lecznictwa Ambulatoryjnego „INTERMEDICA” sp. z o.o.	- kardiologia - otolaryngologia - neurologia
4.	NZOZ Zespół Poradni Specjalistycznych MAR-MED. Sp. z o. o	- choroby płuc
5.	Indywidualna Specjalistyczna Praktyka Lekarska Poradnia Dermatologiczna	- dermatologia
6.	NZOZ Przychodnia Rehabilitacji i Fizykoterapii „Refimed” s.c.	- rehabilitacja

7.	w Wągrowcu NZOZ Przychodnia Rehabilitacyjna „Refiks” w Gołańczy	- rehabilitacja
8.	NZOZ Rehat – Rehabilitacja mgr Andrzej Gąsiorek Wągrowiec	- rehabilitacja
9.	Poradnia Położniczo-Ginekologiczna FEMINA Wągrowiec/Gołańcz	- położnictwo i ginekologia
10.	Centrum Medyczne M. Łukaszek J. Łojewski Sp. z o. o. Poradnia Położniczo-Ginekologiczna w Wągrowcu	- położnictwo i ginekologia
11.	Przychodnia Medycyny Rodzinnej „Falco” Skoki	- położnictwo i ginekologia - logopedia
12.	NZOZ Poradnie Specjalistyczne, Wągrowiec	- psychologia - logopedia - zdrowie psychiczne - leczenie uzależnień
13.	Indywidualna Specjalistyczna Praktyka Laryngologiczna Krzysztof Nowak, Wągrowiec	- otolaryngologia
14.	Zespół rehabilitacji domowej	- rehabilitacja domowa
15.	Wielspin Sp. z o.o. w Wągrowcu	- fizjoterapia

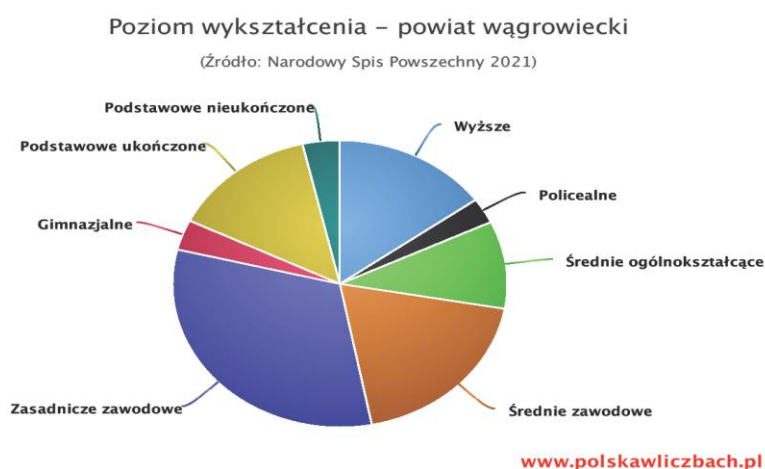
➤ Apteki

Miejsce udzielania świadczenia	Ilość świadczeniodawców
miasto Wągrowiec	7
gmina Wągrowiec	2
gmina miejsko- wiejska Skoki	3
gmina miejsko- wiejska Gołańcz	2
gmina wiejska Damasławek	2
gmina wiejska Wapno	1
gmina wiejska Mieścisko	1

6. EDUKACJA I WYCHOWANIE (stan na 31.12.2021, źródło: polskawliczbach.pl)

- 17 581 mieszkańców powiatu wągrowieckiego było na dzień 31 grudnia 2021 roku w wieku potencjalnej nauki (3-24 lata); (w tym 8 542 kobiet oraz 9 039 mężczyzn).

- według Narodowego Spisu Powszechnego z 2021 roku 15,1% ludności posiada wykształcenie wyższe, 2,9% wykształcenie policealne, 9,9% średnie ogólnokształcące, a 19,2% średnie zawodowe. Wykształceniem zasadniczym zawodowym legitymuje się 31,9% mieszkańców powiatu wągrowieckiego, gimnazjalnym 3,4%, natomiast 14,2% podstawowym ukończonym. 3,6% mieszkańców zakończyło edukację przed ukończeniem szkoły podstawowej. W porównaniu do średniej krajowej mieszkańcy powiatu wągrowieckiego mają niższy poziom wykształcenia. Wśród kobiet mieszkających w powiecie wągrowieckim największy odsetek ma wykształcenie zasadnicze zawodowe (23,7%) oraz wyższe (19,1%). Mężczyźni najczęściej mają wykształcenie zasadnicze zawodowe (40,8%) oraz średnie zawodowe (19,5%).

- w roku 2021 w powiecie wągrowieckim mieściły się 22 przedszkola, w których do 115 oddziałów uczęszczało 2 400 dzieci (1 144 dziewczynki oraz 1 256 chłopców), dostępnych było 0 miejsc;
- w powiecie wągrowieckim znajdowały się 3 licea ogólnokształcące, w których w 34 oddziałach uczyło się 972 uczniów (667 kobiet oraz 305 mężczyzn), w 2021 zarejestrowano 228 absolwentów. Dla porównania w 2008 roku w powiecie wągrowieckim placówkę miały 4 licea ogólnokształcące, w których w 37 oddziałach uczyło się 968 uczniów (639 kobiet oraz 329 mężczyzn). W 2008 zarejestrowano 351 absolwentów;
- w powiecie wągrowieckim znajduje się 6 branżowych szkół I stopnia, w których w 38 oddziałach uczyło się 790 uczniów (258 kobiet oraz 532 mężczyzn);
- w grupie wiekowej 3-24 lata na poziomie ponadgimnazjalnym (16-18 lat) kształcą się 12,3% mieszkańców (12,1% wśród dziewczyn i 12,4% wśród chłopaków);
- na 1 oddział w szkołach ogólnokształcących przypada 28,6 uczniów;
- 20,8 uczniów przypada na oddział w branżowych szkołach I stopnia;
- w przedziale wiekowym odpowiadającym edukacji w szkołach wyższych (19-24 lat) znajduje się 26,9% mieszkańców powiatu wągrowieckiego w wieku potencjalnej nauki (26,9% kobiet i 26,9% mężczyzn);
- w powiecie wągrowieckim znajdowały się specjalistyczne placówki edukacyjne tj. : Poradnia psychologiczno-pedagogiczna w Wągrowcu , Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Wągrowcu , Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Gołańczy , Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Antoniewie , dla których organem prowadzącym jest Powiat Wągrowiecki oraz Ośrodek Rewalidacyjno-Wychowawczy w Wągrowcu prowadzony przez organizację pozarządową.

7. POZIOM PRZESTĘPCZOŚCI - (stan na 31 grudnia 2020 roku- źródło polskawliczbach.pl, dane KPP Wągrowiec)

Tab. Przepęstwa stwierdzone w powiecie węgrowskim w latach 2017 – 2020 (KPP Wągrowiec)

	2017	2018	2019	2020
Wykrywalność ogólna we wszystkich kategoriach przestępstw	85%	84,5%	85,6%	83,7%
Liczba przestępstw stwierdzonych ogółem, w tym:	1094	1173	1152	981
uszczerbek na zdrowiu (art.156 i 157 kk)	13	19	11	13
Uszkodzenie mienia	49	36	50	34
Kradzieże	101	69	86	72
Przestępstwa gospodarcze, w tym:	196	96	156	183
Przestępstwa korupcyjne	2	19	76	3
Bójki i pobicia	9	8	8	12
Przestępstwa narkotykowe	134	95	99	107
Czyny karalne popełnione przez nieletnich	49	48	46	23
Wypadki drogowe	42	45	42	36
Kolizje	490	465	521	453
Ujawnieni kierujący w stanie nietrzeźwości ogółem	183	160	141	151
w tym kierujący pojazdami mechanicznymi	99	102	78	86
w tym rowerzyści	84	58	63	65

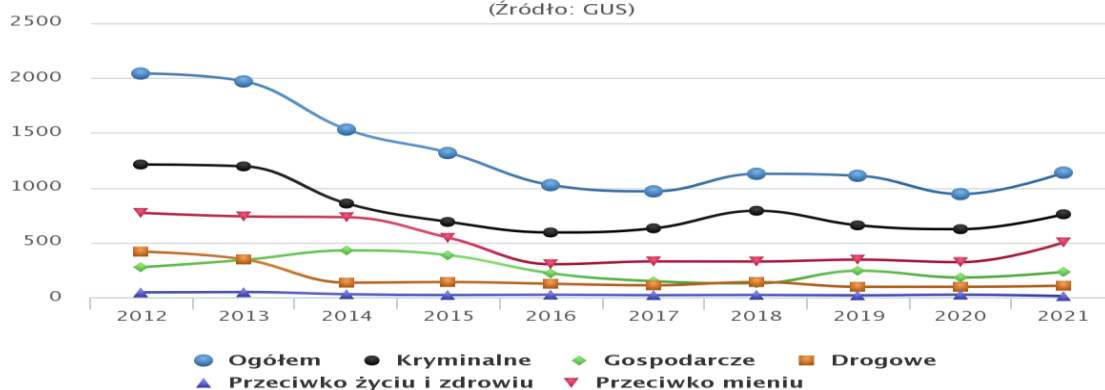
Tab. Przepęstwa przemocy w rodzinie w powiecie węgrowskim w latach 2017 – 2020 (KPP Wągrowiec)

	2017	2018	2019	2020
Liczba wypełnionych formularzy Niebieska Karta – ogółem	124	100	90	79
Liczba formularzy wszczynających procedurę	110	86	74	63
Liczba formularzy dotyczących kolejnych przypadków przemocy w rodzinie w trakcie trwającej procedury	14	14	16	16
Liczba osób, co do których istnieje podejrzenie , że są dotknięte przemocą	124	103	94	80

ogółem,	w tym:			
Kobiet	112	88	84	68
Mężczyzn	14	9	3	8
Małoletnich	3	6	7	8
Liczba osób, co do których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc ogółem , w tym:	125	100	90	79
Kobiet	13	6	7	8
Mężczyzn	112	94	83	71
Ilość wszczętych postępowań przygotowawczych z art. 207 KK	53	73	82	94
Ilość spraw z art.207 KK, które zakończyły się tymczasowym aresztowaniem sprawcy	15	13	9	12

Przestępstwa stwierdzone w powiecie wągrowieckim w latach 2012 – 2021

(Źródło: GUS)

www.polskawliczbach.pl

- 2021 roku w powiecie wągrowieckim stwierdzono 1 137 przestępstw;
- oznacza to, że na każdych 1000 mieszkańców odnotowano 16,25 przestępstw i jest to wartość znacznie mniejsza od wartości dla województwa wielkopolskiego oraz znacznie mniejsza od średniej dla całej Polski;
- wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw dla wszystkich przestępstw ogółem w powiecie wągrowieckim wynosi 80,10% i jest większy od wskaźnika wykrywalności dla województwa wielkopolskiego oraz znacznie większy od wskaźnika dla całej Polski;
- W przeliczeniu na 1000 mieszkańców powiatu wągrowieckiego najczęściej stwierdzono przestępstw o charakterze kryminalnym - 10,82 (wykrywalność 79%) oraz przeciwko mieniu - 7,15 (wykrywalność 67%), w dalszej kolejności odnotowano przestępstwa o charakterze gospodarczym - 3,30 (69%), drogowe - 1,50

(100%) oraz przeciwko życiu i zdrowiu - 0,16 (100%).

8 . ORGANIZACJE POZARZĄDOWE

(źródło: wygenerowano organizacje prowadzące działalność społeczną i socjalną z rejestru Starostwa Powiatowego w Wągrowcu, stan na 22.03.2022)

Stowarzyszenia rejestrowe/ zwykłe/ fundacje
Działalność socjalna Wielkopolskie Stowarzyszenie Na Rzecz Chorych, Niepełnosprawnych i Ich Rodzin „Rehabilitacja” im. K. Marcinkowskiego
Działalność społeczno-socjalna Stowarzyszenie Na Rzecz Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej „Bona Fides” w Wągrowcu
Działalność socjalna Wągrowieckie Towarzystwo „Amazonki” w Wągrowcu
Działalność socjalna Stowarzyszenie im. Ks. Jerzego Niwarda Musolffa
Pomoc dzieciom z rodzin w trudnej sytuacji życiowej i wyrównanie ich szans Stowarzyszenie Pomocy Uczniom im. Jana Pawła II w Mieścisku
Działalność kulturalno-społeczna Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów Resortu Spraw Wewnętrznych Rzeczpospolitej Polskiej- Koło nr 6 w Wągrowcu
Działalność socjalna Katolickie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych „Wesołe Misie”
Działalność socjalna PCK w Wągrowcu Koło Środowiskowe
Działalność kulturalno-społeczna Stowarzyszenie Europejskiego Dziedzictwa Kulturowego Sienno
Działalność społeczno-kulturalno-sportowa Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Wsi Żelice
Działalność socjalna Towarzystwo Wspierania Rodziny i Dziecka „Alia”
Działalność socjalna Polski Związek Niewidomych Okręg Wielkopolski z siedzibą w Poznaniu Zarząd Koła w Wągrowcu
Działalność socjalna Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Iskra Nadziei”
Działalność kulturalno-społeczno-socjalna Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Wielkopolska Komenda Hufca w Wągrowcu
Działalność socjalna Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Zarząd Miejski w Wągrowcu
Działalność kulturalno-społeczna Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Oddział Rejonowy w Wągrowcu
Działalność kulturalno-społeczna Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Oddział Rejonowy w Skokach
Działalność społeczno-socjalna Stowarzyszenie Centrum Zdrowia i Edukacji „PRIMUM VIVERE”
Działalność społeczno-socjalna Stowarzyszenie Zdrowy Styl w Gołanicy
Działalność społeczno – zdrowotna Stowarzyszenie Pisanki
Działalność społeczna Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Wsi Żabiczyn
Działalność społeczno – zdrowotna vStowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Domu Pomocy Społecznej w Srebrnej Górze
Działalność społeczna Stowarzyszenie Mieszkańców Wsi Gołaszewo „E.W.A”
Działalność społeczna, zdrowotna, ekologiczna, kulturalna, edukacyjna Stowarzyszenie Edukacyjne Tęcza
Działalność społeczna, kulturalna, ekologiczna Stowarzyszenie Mieszkańców Wsi Grylewo
Działalność społeczna, kulturalna, ekologiczna Stowarzyszenie Wiejskie „Strzecha” Potulice
Działalność m.in. społeczna, kulturalna, edukacyjna, sportowa, ekologiczna, na rzecz osób niepełnosprawnych i bezrobotnych Wielkopolska Fabryka Młodych Społeczników
Działalność m.in. społeczna, kulturalna, edukacyjna, sportowa, ekologiczna, zdrowotna Stowarzyszenie Wspierania Rozwoju Wsi Kobylec
Działalność na rzecz osób niepełnosprawnych i starszych Stowarzyszenie Przyjaciół Osób Niepełnosprawnych i Starszych „PESTKA”

Działalność społeczno – prawna Towarzystwo Społeczno – Prawne
Działalność m.in. zdrowotna, sportowa, kulturalna, na rzecz ochrony środowiska oraz w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom oraz aktywizacji i rozwoju obszarów wiejskich Stowarzyszenie Niezależni Młodzi w Akcji
Działalność oparta na pracy społecznej Stowarzyszenie Lwie Serca
Działalność oparta na pracy społecznej członków Stowarzyszenie na rzecz osób z niepełnosprawnościami CICHE MARZENIA w Gołańczy
Działalność na rzecz poprawy jakości życia dzieci i dorosłych z dysfunkcjami rozwojowymi i deficytami neurologicznymi oraz ich rodzin Stowarzyszenie „ORATIO” na rzecz pomocy dzieciom wspierające wszechstronny rozwój psychofizyczny i dorosłym z deficytami neurologicznymi
Fundacja Do Góry Głowa Działalność społeczno – zdrowotna
Fundacja Folwark Jabłkowo Działalność m.in. edukacyjna, społeczna, kulturalna
Fundacja "Więcej z życia" Działalność na rzecz osób niepełnosprawnych
Fundacja „Wiedzieć jak” Działalność na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, bezrobotnych, niepełnosprawnych, osób w wieku emerytalnym

9. CHARAKTERYSTYKA SYSTEMU POMOCY SPOŁECZNEJ, PIECZY ZASTĘPCZEJ ORAZ REHABILITACJI SPOŁECZNEJ I ZAWODOWEJ OSÓB NEPEŁNOSPRAWNYCH w POWIECIE WĄGROWIECKIM

9.1. Jednostki/ inne placówki prowadzone /finansowane/nadzorowane przez POWIAT WĄGROWIECKI

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie / Ośrodek Interwencji Kryzysowej wraz z hostelami / Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności/ mieszkania chronione treningowe
- Dom Pomocy Społecznej dla osób w podeszłym wieku w Srebrnej Górze (60 miejscowy);
- Punkty poradnictwa prawnego, obywatelskiego oraz mediacji ;
- Placówka opiekuńczo-wychowawcza w Wągrowcu;
- Powiatowy Urząd Pracy w Wągrowcu ;
- Organizator rodzinnej pieczy zastępczej wraz z Zespołem pieczy zastępczej
- 3 rodzinne domy dziecka;
- 1 rodzina zastępcza o charakterze pogotowia rodzinnego ;
- rodziny zastępcze zawodowe wielodzietne;
- rodziny zastępcze niespokrewnione i spokrewnione z dziećmi;
- 2 warsztaty terapii zajęciowej w Wągrowcu i Gołańczy

9.2. Jednostki/inne placówki prowadzone/finansowane/nadzorowane przez gminy z terenu Powiatu Wągrowieckiego lub inne podmioty

- 7 MIEJSKICH/GMINNYCH/MIEJSKO-GMINNYCH Ośrodków Pomocy Społecznej;

- 7 MIEJSKICH/GMINNYCH/MIEJSKO-GMINNYCH Zespołów do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- 7 MIEJSKICH/GMINNYCH/MIEJSKO-GMINNYCH Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Miejski Ośrodek Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i świetlica socjoterapeutyczna w Wągrowcu ;
- 2 środowiskowe domy dziennego pobytu dla osób niepełnosprawnych (w Wągrowcu i Gołańczy) dla 60 podopiecznych ;
- Dzienny Dom Seniora Wągrowcu ;
- Uniwersytet Trzeciego Wieku w Wągrowcu ;
- 1 noclegownia (24 miejsca) ;
- 1 jadłodajnia;
- Zakład Aktywności Zawodowej w Gołaszewie;
- Spółdzielnia Socjalna „Wspólny sukces” Wągrowiec
- Infrastruktura – 9 klubów i innych miejsc spotkań seniorów;
- lokale socjalne (Damasławek – 2, Gołańcz-0, Mieścisko -3, Skoki- 28, Wapno- 1, miasto Wągrowiec-50, gmina Wągrowiec- 2);
- Hospicjum im. Miłosiernego Samarytanina w Wągrowcu

10. OSOBY I RODZINY KORZYSTAJĄCE Z POMOCY I WSPARCIA – stan na 31 grudnia 2021, źródło Ocena zasobów pomocy społecznej Województwa Wielkopolskiego)

- wielkopolskie gminy i powiaty udzieliły w roku 2021 pomocy i wsparcia 221.285 osobom (spadek o 3.577 osób w stosunku do roku poprzedniego) , czyli 6,4% ogółu ludności województwa wielkopolskiego;
- kategoria osób, którym udzielono pomocy i wsparcia obejmuje osoby, które otrzymały świadczenia pieniężne i nie pieniężne z pomocy społecznej przyznane decyzją, jak również pomoc bezdecyzyjną , pracę socjalną, poradnictwo specjalistyczne , osoby kierowane do domów pomocy społecznej , osoby z niepełnosprawnościami korzystające ze środków PFRON, dzieci przebywające w pieczy zastępczej oraz usamodzielniani wychowankowie pieczy zastępczej;
- w ostatnich latach nastąpił znaczny spadek liczby osób, którym udzielono pomocy i wsparcia (o 18% w przeciągu ostatnich 5 lat) ;
- w powiecie wągrowieckim udzielono pomocy i wsparcia 4074 osobom (blisko 6% ogółu mieszkańców powiatu); w tym 1914 osób otrzymało świadczenia na podstawie decyzji administracyjnej, w oparciu o ustawę o pomocy społecznej;
- od 2016 roku liczba świadczeniobiorców sukcesywnie maleje , od 2016 roku zmalała aż o 34%;
- nastąpił dalszy spadek ilości osób długotrwale korzystających ze świadczeń pomocy społecznej (zarejestrowanych przez co najmniej 18 m-cy w okresie 36 m-cy)
- przyczyn poprawy warunków materialnych rodzin upatruje się przede wszystkim we wprowadzeniu rządowego programu 500 plus, znaczny spadek bezrobocia na przestrzeni kilku lat, wzrost płacy minimalnej oraz systematyczny rozwój gospodarczy, dostrzegalny na poziomie lokalnych samorządów ;
- coraz częściej wśród klientów pomocy społecznej znajdują się osoby prowadzące jednoosobowe gospodarstwa domowe (56,8% ogółu klientów) , z czego 16,6% to gospodarstwa domowe emerytów i rencistów;

- wskaźnik deprivacji lokalnej (rozumiany jako stopień niezaspokojenia potrzeb biologicznych, psychologicznych bądź społecznych mieszkańców wielkopolskich gmin) wyrażony liczbą bezwzględną jako stosunek liczby osób w rodzinach, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej na każdy 1000 mieszkańców gminy) wynosił: Damasławek- 58,4%, Gołańcz – 47,8%, Mieścisko – 52,6%, Skoki- 76,2%, Wapno- 52,9%, miejska Wągrowiec – 39,2, wiejska Wągrowiec 37,9%;
- głównymi powodami udzielenia pomocy i wsparcia w powiecie wągrowieckim były: długotrwała lub ciężka choroba, ubóstwo, niepełnosprawność i bezrobocie;
- na przestrzeni ostatnich kilku lat obserwowany jest trend polegający na zmniejszaniu się liczby klientów pomocy społecznej;
- liczba świadczeniobiorców wypłacanych przez MGOPS-y zasiłków stałych, okresowych i celowych spadła w Wielkopolsce o 9572 osoby (w roku 2021 świadczenia pobierało 53.698 osób) , tendencja ta jest symptomatyczna dla naszego powiatu;
- od roku 2012 obserwuje się stały wzrost liczby osób przebywających w dps, w 2021 roku wielkopolskie gminy za pobyt 4.680 osób poniosły odpłatność blisko 145 mln zł ; wszystkie gminy z terenu powiatu ponoszą zastępczo koszty opieki całodobowej w dps-ach różnego typu;
- na poziomie gmin, w tym terenu powiatu wągrowieckiego, w 2021 roku realizowane były przy pomocy 793 etatów pracowniczych usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze/ w tym dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- z ogółem 4.591.565 godzin usług opiekuńczych skorzystało w Wielkopolsce 13 tys. 805 osób;
przy czym postuluje się poszerzenie katalogu usług dla seniorów, w szczególności wymagających opieki, pielęgnacji całodobowo;
- w 2021 roku na poziomach gmin Wielkopolski wypłacono dodatek energetyczny w wysokości ogółem 1 018 774 oraz dodatek mieszkaniowy w wysokości 86.180.444 zł ;
- 959 mieszkańców powiatu wągrowieckiego objętych zostało w 2021 roku programem „Pomoc państwa w zakresie dożywania”
- w 2021 roku 365 asystentów rodzin realizowało zadania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (w powiecie wągrowieckim 10 osób) wspierając 4.151 rodzin naturalnych z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych;
- w Wielkopolsce funkcjonowała w 2021 roku tylko 1 rodzina wspierająca (powiat pilski);
- w 2021 roku w pieczy zastępczej Wielkopolsce przebywał 5828 dzieci (wzrost o 111 dzieci), z czego 83,7% umieszczonych zostało w 3144 rodzinnych formach zastępczych ; w nalogicznym okresie w powiecie wągrowieckim 189 podopiecznych przebywało w 83 rodzinnych formach pieczy zastępczej oraz dwóch placówkach opiekuńczo-wychowawczych;
- w roku 2021 w Wielkopolsce przeszkolono 224 kandydatów do prowadzenia rodzinnych form pieczy zastępczej, w tym 14 w powiecie wągrowieckim;
- w roku 2021 - w Wielkopolsce z 2344 rodzinami zastępczymi pracowało 163 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz innych specjalistów realizujących zadania koordynatorów (w powiecie wągrowieckim 3 specjalistów pracy z rodziną);
- w 2021 roku w Wielkopolsce działało 68 placówek opiekuńczo-wychowawczych zapewniających opiekę 948 dzieciom, w pow Wągrowiec

przebywało 14 podopiecznych, średniomiesięczny koszt utrzymania 1 wychowanka placówki opiekuńczo-wychowawczej wyniósł 5.908,60 zł ;

- w roku oceny 518 pełnoletnich osób w województwie opuściło pieczę zastępczą, 309 rodzinną, 137 instytucjonalną oraz 72 osoby opuściły instytucje, o których mowa w ustawie o pomocy społecznej (w powiecie wągrowieckim 21 osób) , na wsparcie usamodzielnianych wychowanków przeznaczono 4.709.344 zł ;
- na realizację wybranych zadań w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych (likwidacja barier funkcjonalnych, turnusy rehabilitacyjne, zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze , sprzęt rehabilitacyjny, dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki , usług tłumacza migowego oraz działania w ramach programu „Aktywny samorząd” wielkopolskie powiaty wydały kwotę 122.3999.134 zł (powiat wągrowiecki 1 mln. 200 tys.)
- kadre wielkopolskich ops i pcp stanowią łącznie ogółem 5449 pracowników, z czego niespełna 1/3 stanowili pracownicy socjalni;
- w 5 gminach powiatu wągrowieckiego (z wyłączeniem gminy Wapno, Damasławek) został spełniony obowiązek zatrudniania pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby mieszkańców.

11 . PROGRAM ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ DO ROKU 2024

Celem opracowania i dalej realizacji kolejnego trzyletniego powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej jest **doskonalenie, wspieranie oraz rozwijanie** funkcjonującego w Powiecie Wągrowieckim **systemu rodzinnej pieczy zastępczej**.

Zakłada się , że osiągnięcie celu będzie możliwe dzięki : współpracy przy realizacji zadań gmin i powiatu; współpracy z sądami rodzinnymi; wzmocnieniu roli podmiotów niepublicznych; usprawnieniu procesu usamodzielniania wychowanków; utrzymaniu liczby miejsc w rodzinnej pieczy zastępczej poprzez : rekrutację nowych kandydatów na rodziców zastępczych; wykorzystanie potencjału istniejących rodzin; zwiększenie stabilności zatrudnienia, stworzenie ścieżek rozwoju zawodowego i bezpieczeństwa ekonomicznego; poprawę warunków pracy ;poprawę dostępu do specjalistów oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu rodziców zastępczych.

Zakładanym efektem realizacji programu jest funkcjonalny, adekwatny do zaistniałych potrzeb, **POWIATOWY SYSTEM PIECZY ZASTĘPCZEJ**, wzmocniony poprzez: wzrost wiedzy, umiejętności i świadomości władz lokalnych oraz personelu merytorycznego współtworzącego system pieczy zastępczej w Powiecie Wągrowieckim; wzrost jakości pracy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz osób prowadzących rodzinne formy pieczy zastępczej; nawiązanie lokalnej sieci współpracy z lokalnymi organizacjami pozarządowymi, których działania dotyczą rodzinnej pieczy zastępczej ; zapewnienie rodzinnym formom pieczy zastępczej adekwatnego do potrzeb wsparcia; dalsze wdrażanie rekomendowanych na poziomie krajowym standardów pieczy zastępczej.

Program finansowany będzie ze środków własnych powiatu (*art.32 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*);dotacji celowych budżetu państwa oraz innych dostępne w okresie realizacji programu źródła finansowania.

Program adresowany jest do:

- dzieci oraz osób pełnoletnich, przebywających w rodzinnych i instytucjonalnych formach pieczy zastępczej na terenie powiatu wągrowieckiego;

- osób usamodzielnianych które opuściły po osiągnięciu pełnoletniości rodzinne i instytucjonalne formy pieczy zastępczej;
- osób wchodzących w skład systemu pieczy zastępczej: rodziny zastępcze spokrewnione, niezawodowe, zawodowe, prowadzący rodzinne domy dziecka, rodziny pomocowe, osoby do pomocy, koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej/specjaliści pracy z rodziną, organizator rodzinnej pieczy zastępczej, asystenci rodzin, pedagodzy, psychologowie, pracownicy socjalni, kuratorzy sądowi, wolontariusze, inni niewymienieni, wspierający dziecko i rodzinę ;
- instytucji wchodzących w skład systemu pieczy zastępczej: Powiat Wągrowiecki/PCPR/ Organizator rodzinnej pieczy zastępczej/ Zespół pieczy zastępczej, Miejskie/gminne/ miejsko-gminne ośrodki pomocy społecznej, Placówka opiekuńczo-wychowawcza, Wielkopolski Ośrodek Adopcyjny, Sądy Rodzinne, Zespół Służb Kuratorskich, dzienne placówki wsparcia.

12. POWIATOWY PROGRAM DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W POWIECIE WĄGROWIECKIM do 2025 roku

Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych na lata 2021-2025 jest dokumentem służącym realizacji założeń polityki społecznej w Powiecie Wągrowieckim. Program jest komplementarny ze strategiami i programami dotychczas realizowanymi w powiecie, zakłada kontynuację dotychczas realizowanych zadań oraz wyznacza nowe obszary do realizacji.

Celem głównym programu jest **tworzenie, rozwijanie i doskonalenie warunków sprzyjających rehabilitacji społecznej i zawodowej niepełnosprawnych mieszkańców powiatu wągrowieckiego oraz przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu**. Cele szczegółowe to: poprawa jakości funkcjonowania socjalnego osób niepełnosprawnych; zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do różnych form rehabilitacji; zwiększenie aktywności i uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym; optymalizacja poziomu usług edukacyjnych kierowanych do dzieci i młodzieży niepełnosprawnej; zwiększenie aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych; podniesienie świadomości społecznej z zakresu praw i uprawnień osób niepełnosprawnych; utrzymanie i wzmocnienie współpracy jednostek powiatu wągrowieckiego z lokalnymi instytucjami /jednostkami/organizacjami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych

Realizatorami Powiatowego Programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych w powiecie wągrowieckim na lata 2021-2025 będą jednostki prowadzone lub finansowane przez powiat wągrowiecki, do zadań których należy aktywizacja społeczna, zawodowa i wsparcie osób z niepełnosprawnościami, a w szczególności:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wągrowcu (funkcja koordynująco- sprawozdawcza);
- Powiatowy Urząd Pracy w Wągrowcu;
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Wągrowcu;
- Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Wągrowcu;

- Dom Pomocy Społecznej w Srebrnej Górze;
- Warsztat Terapii Zajęciowej w Wągrowcu;
- Warsztat Terapii Zajęciowej w Gołańczy

przy współpracy pozostałych gminnych i ponadgminnych podmiotów/instytucji/organizacji wspierających i aktywizujących niepełnosprawnych mieszkańców powiatu wągrowieckiego, tj.

- Miejskie, Gminne, Miejsko-Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu powiatu wągrowieckiego;
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Wągrowcu
- Środowiskowy Dom Samopomocy w Gołańczy;
- Zakład Aktywności Zawodowej w Gołaszewie;
- Dzienny Dom Opieki Medycznej w Wągrowcu A.Gawrońska;
- organizacje pozarządowe/inne jednostki/instytucje wspierające osoby niepełnosprawne i ich opiekunów

Źródłem finansowania działań określonych w programie będą środki finansowe: z budżetu powiatu wągrowieckiego, z budżetu państwa ; z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, z Funduszu Pracy, z innych dostępnych programów i grantów.

13. POWATOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE DO 2025 ROKU

Powiatowy program jest komplementarny z Programami Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie przyjętymi i realizowanymi w gminach na terenie powiatu wągrowieckiego.

Program adresowany jest w szczególności do:

- rodzin i osób dotkniętych zjawiskiem przemocy w rodzinie ;
- rodzin i osób zagrożonych zjawiskiem przemocy w rodzinie.
- przedstawiciele instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą w rodzinie, w szczególności pracowników socjalnych, policjantów, nauczycieli, pedagogów i psychologów, pracowników służby zdrowia, członków Gminnych Zespołów Interdyscyplinarnych oraz Gminnych Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych , kuratorów sądowych, prokuratury, sądownictwa , członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Program oparty jest na zasadach:

- wzajemnej współpracy i współdziałania organów władzy publicznej, organizacji pozarządowych i kościołów oraz związków wyznaniowych (zgodnie z Ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działaniu pożytku publicznego i o wolontariacie oraz Ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej), a także innych organizacji, środowisk i osób fizycznych uprawnionych lub zobowiązanych do inicjowania i realizacji zadań

związanych pośrednio lub bezpośrednio z przeciwdziałaniem występowania przemocy i jej negatywnym następstwom,

- jawności działań organów władzy publicznej oraz podmiotów realizujących zadania publiczne w zakresie przeciwdziałania przemocy z poszanowaniem godności osoby, szczególnej ochrony dzieci, z zachowaniem ich prawa do wychowania się w rodzinie, poprzez udzielenie rodzinie szczególnego wsparcia w dążeniu do poprawy jej funkcjonowania,
- zmiany pojmowania przez społeczeństwo zjawiska przemocy w rodzinie;
- promowania wartości rodzinnych, w tym poszanowania prawa dzieci i młodzieży do życia w bezpiecznym środowisku wolnym od przemocy;
- szczególnej ochrony dzieci, z zachowaniem ich praw do wychowania się w rodzinie, poprzez udzielanie rodzinie szczególnego wsparcia w dążeniu do poprawy jej funkcjonowania;
- edukacji mieszkańców powiatu siedleckiego na temat zjawiska przemocy w rodzinie;
- promowania alternatywnych sposobów rozwiązywania konfliktów rodzinnych.

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie ma służyć wytyczeniu kierunków działania dla wszystkich podmiotów szczebla powiatowego zaangażowanych w realizację założeń pomocy osobom uwikłanym w zjawisko przemocy lub nim zagrożonych.

Celem głównym programu jest zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w powiecie węgrowskim

Cele szczegółowe to: podniesienie świadomości społecznej oraz zmiana postaw i stereotypów w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie, zwiększenie dostępu do specjalistycznego poradnictwa oraz wsparcia dla ofiar przemocy oraz ograniczenie stosowania przemocy poprzez opracowanie i realizację działań korekcyjno – edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

14. POWIATOWY PROGRAM NA RZECZ ZATRUDNIENIA DO 2027 ROKU

Powiatowy Program Na Rzecz Zatrudnienia do 2027 roku jest realizacją ustawowego zadania samorządu powiatowego w obszarze rynku pracy. Zgodnie z przepisami prawa program ten stanowić będzie podstawowe wytyczne i plan działania dla organów i instytucji samorządowych, które mają wpływ na lokalny rynek pracy.

Założenia programu opierać się będą na aktualnym stanie prawnym i dostępnych narzędziach i formach wsparcia. Jednak z uwagi na planowane zmiany w tym zakresie, cele i zadania mają charakter otwarty, by nie kolidowały z potencjalnymi nowymi narzędziami i ewentualnymi zmianami w funkcjonowaniu instytucji rynku pracy. Otwarty charakter Programu pozwoli także na jego modyfikację oraz dostosowanie do zmian na rynku pracy w przypadku wystąpienia takiej konieczności.

Opracowanie *Programu Na Rzecz Zatrudnienia w Powiecie Węgrowskim do 2027 roku* przypada na szczególny czas. Po okresie stabilnej sytuacji gospodarczej i na rynku pracy, od

2020r. nastąpił szereg zmian w rzeczywistości społeczno-gospodarczej, wywołanych pandemią covid-19 oraz konfliktem zbrojnym na Ukrainie. Zarówno polska gospodarka, jak i gospodarki innych krajów Europy oraz świata, zostały postawione wobec konieczności podjęcia po 2020r. szybkich działań w odpowiedzi na skutki zdrowotne oraz społeczno-gospodarcze pandemii oraz wojny, przy jednoczesnej potrzebie planowania długofalowej strategii odbudowy gospodarczej.

Misją programu jest **zwiększenie aktywności zawodowej mieszkańców jako warunku wzrostu konkurencyjności i poprawy warunków życia w powiecie**. Z kolei celem głównym, jest **wzrost poziomu zatrudnienia wśród mieszkańców powiatu wągrowieckiego**.

Osiągnięcie tego celu będzie możliwe poprzez:

- wspieranie trwałej aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i migrantów;
- rozwijanie kompetencji i kwalifikacji w odniesieniu do potrzeb rynku pracy;
- niwelowanie na lokalnym rynku pracy negatywnych skutków pandemii COVID-19 i konfliktu zbrojnego na Ukrainie.

Realizatorem Programu będzie Powiatowy Urząd Pracy w Wągrowcu wraz z partnerami rynku pracy. Program będzie finansowany ze środków Funduszu Pracy, Europejskiego Funduszu Społecznego EFS+, Krajowego Funduszu Szkoleniowego KFS oraz środków PFRON.

II. PROBLEMY SPOŁECZNE, SZANSE, ZAGROŻENIADLA ICH SKUTECZNEGO ROZWIĄZANIA ZIDENTYFIKOWANE W POWIECIE WĄGROWIECKIM

2. PROBLEMY SPOŁECZNE W POWIECIE WĄGROWIECKIM – WYNIKI ANKIETOWEGO BADANIA MIESZKAŃCÓW POWIATU (udział wzięło 440 osób)

1. Jak ocenia Pani/Pan warunki socjalno-bytowe mieszkańców w powiecie wągrowieckim

440 z 440 osób odpowiedziało na to pytanie

Odpowiedź	Procent	Ilość
bardzo dobrze	2%	10
dobrze	32%	140
ani dobrze ani źle	41%	180
raczej źle	20%	90
bardzo źle	5%	20

2. Jak ocenia Pani/Pan intensywność występowania problemów społecznych w powiecie wągrowieckim?

440 z 440 osób odpowiedziało na to pytanie

Odpowiedź	Procent	Ilość
zdecydowanie częściej niż na terenie innych powiatów	5%	20

częściej niż na terenie innych powiatów	14%	60
na podobnym poziomie jak na terenie innych powiatów	76%	340
rzadziej niż na terenie innych powiatów	5%	20
zdecydowanie rzadziej niż na terenie innych powiatów	0%	0

3. Jakie są główne przyczyny problemów społecznych mieszkańców powiatu wągrowieckiego powodujące trudne warunki życia ? (proszę zaznaczyć maksymalnie pięć odpowiedzi)

440 z 440 osób odpowiedziało na to pytanie z opcją wielokrotnego wyboru

Odpowiedź	Procent	Ilość
bezrobocie	59%	260
ubóstwo	36%	160
niepełnosprawność	48%	210
długotrwała choroba	30%	130
alkoholizm	73%	320
narkomania	23%	100
wielodzietność	25%	110
przemoc w rodzinie	41%	180
rozpad rodziny	36%	160
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	52%	230
Inne	7%	30

4. Czy Pani/Pana zdaniem na terenie powiatu wągrowieckiego jest dużo osób ubogich?

440 z 440 osób odpowiedziało na to pytanie

Odpowiedź	Procent	Ilość
bardzo dużo	9%	40
dużo	50%	220
mało	23%	100
bardzo mało	0%	0
nie wiem	18%	80

5. Jakie są Pani/Pana zdaniem najczęstsze przyczyny popadania w ubóstwo? (proszę zaznaczyć maksymalnie cztery odpowiedzi)

420 z 440 osób odpowiedziało na to pytanie z opcją wielokrotnego wyboru

Odpowiedź	Procent	Ilość
bezrobocie	69%	290
niepełnosprawność	33%	140
choroby	48%	200
uzależnienie	83%	350
wielodzietność	19%	80
rozpad rodziny	31%	130
niedostosowanie społeczne	76%	320

Inne	2%	10
------	----	----

6. Jaka jest Pana/Pani zdaniem skala uzależnień na terenie powiatu?

440 z 440 osób odpowiedziało na to pytanie

Odpowiedź	Procent	Ilość
wysoka	20%	90
średnia	58%	250
niska	2%	10
trudno powiedzieć	20%	90

7. Jakie są przyczyny występowania problemu uzależnień na terenie powiatu? (proszę zaznaczyć maksymalnie cztery odpowiedzi)

440 z 440 osób odpowiedziało na to pytanie z opcją wielokrotnego wyboru

Odpowiedź	Procent	Ilość
bezrobocie, utrata pracy	61%	270
niezaradność życiowa	77%	340
konflikt rodzinny/rozpad rodziny	64%	280
indywidualne skłonności do popadania w nałogi	73%	320
stres	68%	300
choroby	20%	90
Inne	2%	10

8. Z jakimi trudnościami najczęściej spotykają się osoby niepełnosprawne? (proszę zaznaczyć maksymalnie pięć odpowiedzi)

430 z 440 osób odpowiedziało na to pytanie z opcją wielokrotnego wyboru

Odpowiedź	Procent	Ilość
bariery architektoniczne, w komunikowaniu się i techniczne	79%	340
utrudniony dostęp do usług opiekuńczych	49%	210
utrudniony dostęp do placówek rehabilitacyjnych	86%	370
brak wsparcia np. psychologicznego, prawnego	44%	190
brak akceptacji w środowisku lokalnym	47%	200
utrudniona możliwość korzystania ze środków transportu	40%	170
bezrobocie	44%	190
Inne	9%	40

9. Z jakimi trudnościami borykają się osoby starsze? (proszę zaznaczyć maksymalnie pięć odpowiedzi)

440 z 440 osób odpowiedziało na to pytanie z opcją wielokrotnego wyboru

Odpowiedź	Procent	Ilość
-----------	---------	-------

brak opieki ze strony rodziny	75%	330
wykluczenie społeczne	41%	180
problemy finansowe	77%	340
brak ofert spędzania wolnego czasu	61%	270
niepełnosprawność i choroby wieku podeszłego	84%	370
poczucie nieprzydatności	64%	280
Inne	0%	0

10. Czy na terenie powiatu wągrowieckiego występują zjawiska przemocy domowej

440 z 440 osób odpowiedziało na to pytanie

Odpowiedź	Procent	Ilość
znam takie przypadki	27%	120
słyszałam/łem o takich przypadkach	62%	270
nie znam takich przypadków	11%	50
nie słyszałam/em o takich przypadkach	0%	0

11. Jakie negatywne zjawiska odnoszące się do dzieci i młodzieży można dostrzec na terenie powiatu wągrowieckiego? (proszę zaznaczyć maksymalnie pięć odpowiedzi)b

440 z 440 osób odpowiedziało na to pytanie z opcją wielokrotnego wyboru

Odpowiedź	Procent	Ilość
brak pozytywnych wzorców i autorytetów	77%	340
przemoc w rodzinie	59%	260
alkohol i papierosy	89%	390
narkotyki	57%	250
brak zorganizowanych form spędzania wolnego czasu	68%	300
zaniedbanie socjalne (niedożywienie, nawyki higieniczne)	39%	170
Inne	2%	10

12. Proszę ocenić jakie działania przyczynią się do rozwiązania problemów społecznych na terenie powiatu wągrowieckiego? (w skali od 1 (mało ważne) do 10 (bardzo ważne) proszę ocenić na ile ważne są poszczególne zadania

440 z 440 osób odpowiedziało na to pytanie

Odpowiedź	Średnia
Wsparcie asystenta rodziny dla rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi	6,95
Bezpłatne poradnictwo psychologiczne, prawne, rodzinne	7,68
Stworzenie i wspieranie systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie: poradnictwo i działania interwencyjne	7,45
Profilaktyka uzależnień skierowana do dzieci i młodzieży	8,32

Organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży	8,84
Zwiększenie pomocy socjalnej dla najuboższych	6,75
Szkolenia umożliwiające podniesienie kwalifikacji dla bezrobotnych	7,57
Organizacja imprez integracyjnych mających na celu aktywizację środowisk lokalnych	6,73
Likwidacja barier architektonicznych w instytucjach publicznych	8,05
Większa ilość miejsc pracy dla osób bezrobotnych	7,77
Usługi opiekuńcze dla osób starszych i niepełnosprawnych	8,34
Zwiększenie pomocy specjalistycznej dla osób niepełnosprawnych	8,41
Wspomaganie kształcenia, doksztalcania i rozwijania zainteresowań osób starszych	7,48

13. Jakie działania w Pani/Pana opinii poprawiłyby sytuację rodzin w lokalnej społeczności? (proszę zaznaczyć maksymalnie pięć odpowiedzi)

440 z 440 osób odpowiedziało na to pytanie z opcją wielokrotnego wyboru

Odpowiedź	Procent	Ilość
pomoc asystenta rodziny	61%	270
pomoc sąsiadka	27%	120
udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej	50%	220
tworzenie mieszkań socjalnych	52%	230
zwiększenie ofert spędzania czasu wolnego	59%	260
wsparcie, poradnictwo specjalistyczne, edukacja rodzin	64%	280
aktywizacja osób bezrobotnych	66%	290
Inne	2%	10

14. Twoja płeć?

440 z 440 osób odpowiedziało na to pytanie

Odpowiedź	Procent	Ilość
Kobieta	77%	340
Mężczyzna	23%	100

15. Twój wiek?

420 z 440 osób odpowiedziało na to pytanie

Odpowiedź	Procent	Ilość
Poniżej 18 lat	0%	0
18 - 26 lat	2%	10
27 - 35 lat	36%	150
Powyżej 36 lat	62%	260

16. Twoje wykształcenie?

440 z 440 osób odpowiedziało na to pytanie

Odpowiedź	Procent	Ilość
-----------	---------	-------

Podstawowe	2%	10
Gimnazjalne	5%	20
Zasadniczne zawodowe	11%	50
Średnie	30%	130
Wyższe	52%	230

17. Twoja sytuacja zawodowa?

410 z 440 osób odpowiedziało na to pytanie

Odpowiedź	Procent	Ilość
Uczę się	0%	0
Pracuje najemnie	5%	20
Pracuje na etacie	80%	330
Bezrobotny	10%	40
Przedsiębiorca	5%	20

2. **Analiza SWOT** to popularne i skuteczne narzędzie kompleksowej analizy strategicznej wywodzące się z nauk ekonomicznych i teorii zarządzania.

ANALIZA SWOT dla potencjału i braków

realizacji zadań pomocy społecznej w Powiecie Wągrowieckim

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<p>S1 dobra współpraca międzyinstytucjonalna</p> <p>S2 profesjonalizm i zaangażowanie kadr instytucji pomocy społecznej, pieczy zastępczej, integracji społecznej, instytucji rynku pracy oraz innych działających w obszarze polityki społecznej</p> <p>S3 sieć rodzinnych form pieczy zastępczej,</p> <p>S4 wymiana informacji, korelacja działań, współpraca z jednostkami pomocy społecznej szczebla gminnego, w szczególności z ośrodkami pomocy społecznej;</p> <p>S5 wymiana informacji, korelacja działań, współpraca z organizacjami pozarządowymi ;</p> <p>S6 wymiana informacji, korelacja działań, współpraca z innymi jednostkami, instytucjami, urzędami w związku z realizowanymi zadaniami;</p> <p>S7 uczestnictwo/ upublicznianie informacji</p>	<p>W1 wysoki odsetek mieszkańców powiatu korzystających ze świadczeń pomocy społecznej</p> <p>W2 dziedziczenie statusu klienta pomocy społecznej</p> <p>W3 utrwalone stereotypy klienta pomocy społecznej</p> <p>W4 niska aktywność zawodowa osób niepełnosprawnych</p> <p>W5 zbyt mała liczba miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych na rynku chronionym i otwartym</p> <p>W6 niezadowolający poziom życia mieszkańców powiatu</p> <p>W7 występowanie zagrożeń dla prawidłowego funkcjonowania rodziny (alkoholizm, uzależnienie od substancji psychoaktywnych, przemoc)</p> <p>W8 wysoki wskaźnik rodzin z problemami</p>

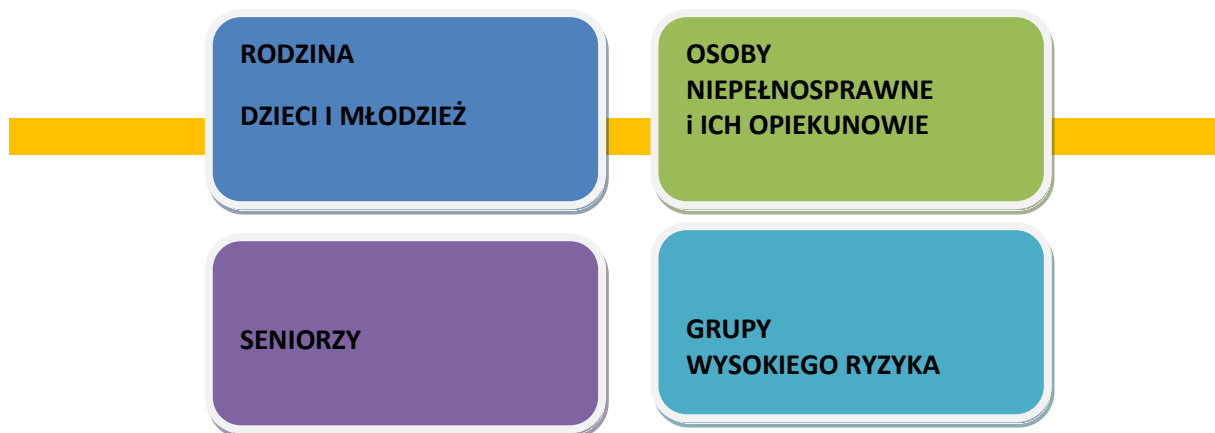
<p>dotyczących ogólnopolskich kampaniach społecznych; S8 świadomość problemów społecznych wśród lokalnych decydentów ; S9 nieograniczony dostęp mieszkańców do poradnictwa zawodowego, prawnego, obywatelskiego oraz mediacji</p>	<p>opiekuńczo-wychowawczymi W8 opór klientów pomocy społecznej wobec zmian W9 migracja zarobkowa młodych mieszkańców powiatu; W10 niedostateczny dostęp do bezpłatnego specjalistycznego poradnictwa rodzinnego i terapii, usług medycznych, psychologicznych, psychiatrycznych oraz usług rehabilitacyjno-leczniczych W11 opór przed działaniami samopomocowymi w ramach grup wsparcia; W12 niewystarczająca profilaktyka i informacja związana z zagrożeniami cywilizacyjnymi; W13 niskie wykorzystanie potencjału seniorów,</p>
--	--

SZANSE	ZAGROŻENIA
<p>O1 możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych (w tym z kolejnej perspektywy UE) na realizację zadań; O2 podnoszenie kwalifikacji i rozwój zawodowy pracowników jednostek pomocy i integracji społecznej; O3 podejmowanie oddolnych inicjatyw obywatelskich służących rozwiązywaniu problemów społecznych O4 wdrażanie skutecznej prewencji i profilaktyki problemów społecznych we wszystkich grupach wiekowych O5 inicjowanie i podejmowanie działań w partnerstwach O6 standaryzacja usług pomocy społecznej O7 rządowe programy osłonowe dedykowane rodzinom z dziećmi, w tym dziećmi z niepełnosprawnościami O8 rządowe programy osłonowe dedykowane seniorom oraz osobom z niepełnosprawnościami</p>	<p>T1 zagrożenia demograficzne związane z niskim przyrostem naturalnym i ze starzeniem się społeczeństwa; T2 osłabienie więzi rodzinnych, społecznych; brak autorytetów; negatywne postawy wynikające z zaniku wzorców wychowawczych T3 dyskryminacja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym; T4 zmienność przepisów prawa; T5 niski status zawodowy i ekonomiczny pracowników jednostek pomocy społecznej; wspierania rodziny oraz wspierania osób niepełnosprawnych T6 wygasające zainteresowanie lub całkowity brak zainteresowania świadczeniem pracy na rzecz podopiecznych pomocy społecznej oraz pieczy zastępczej</p>

III. Grupy wysokiego ryzyka socjalnego, DOMENY, CELE OPERACYJNE I ZADANIA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W POWIECIE WAGROWIECKIM

OKREŚLONO w niniejszej Strategii :

A. Głównych adresatów strategii - kategorie grup wysokiego ryzyka socjalnego

Uzasadnienie wyboru adresatów:

**źródło Strategia Rozwoju Polityki Społecznej dla Województwa Wielkopolskiego (sytuacje odnotowane w Powiecie Wągrowieckim)*

Adresaci: RODZINA, dzieci i młodzież

- rodzina jest pierwszą (pierwotną) grupą w procesie wychowania i przygotowania młodego pokolenia do pełnienia ról społecznych, wprowadzających dzieci i młodzież w świat wartości, norm, postaw i zachowań społecznych;
- dobrze funkcjonująca grupa rodzinna dużo wcześniej niż instytucje pozarodzinne stanowi źródło wiedzy i informacji o świecie i ludziach, dostarcza wsparcia i poczucia bezpieczeństwa oraz buduje potencjał/zasoby gwarantujące maksymalizowanie wzrostu i rozwoju potomstwa oraz umożliwiające skuteczne przeciwdziałanie dezorganizacji, dewiacjom i patologiom społecznym;
- polityka społeczna orientowana na dzieci i młodzież oraz wzmocnienie/utrzymanie/odbudowanie sił, zasobów i potencjału grupy rodzinnej, stanowi gwarancję rozwoju jej członków oraz przeciwdziałania czynnikom grożącym destabilizacją i dysfunkcjonalnością rodziny;
- partycypacja w życiu zbiorowym – bez względu na status społeczny, stan zdrowia i sprawność – oraz partnerstwo i udział w podejmowaniu decyzji w żywotnych dla członków społeczności sprawach, to najlepsza szkoła demokracji i najprostsza droga dojrzewania dzieci i młodzieży do roli świadomego obywatela, a także realna szansa poprawy statusu młodego pokolenia. Szkołą obywatelstwa stać się powinny: szkoła, wolontariat, sąsiedztwo i samorząd lokalny oraz organizacje pozarządowe;
- poszerzająca się luka wychowawcza między rodziną i szkołą powoduje, iż ten zwiększający się i pozostający poza kontrolą społeczną obszar, wypełniany jest przez silne oddziaływujące na młodych ludzi grupy

rówieśnicze oraz normy i wzory zachowań przez rozmaite subkultury młodzieżowe;

- dysfunkcjonalne wychowawczo są także przenikające ze świata dorosłych zjawiska i procesy tj. problemy gospodarcze, bezrobocie, przestępczość, korupcja, przemoc itp.- sytuacja ta wymaga koordynacji i integracji środowiska wychowawczego i podjęcia działań zmierzających do ochrony/odbudowy systemu norm i wartości sprzyjających rozwojowi osobowości aktywnych i twórczych oraz ochronie dzieci i młodzieży przed demoralizacją;
- rosnący udział zachowań antysocjalnych, dewiacyjnych i przestępczych dzieci i młodzieży w obniżaniu wśród obywateli poczucia fizycznego bezpieczeństwa wymaga opracowania i wdrażania zintegrowanego instytucjonalnie i środowiskowo programu przeciwdziałania;
- poważnym problemem jest eliminowanie apatii społecznej, strachu przed odwetem i niechęci do angażowania się w działania społeczne, które to postawy pokonywać można stopniowo stosowaniem zróżnicowanych zachęt, wśród których ważną rolę odgrywa co prawda ochrona anonimowości, nagrody materialne, ale najważniejsza jest społecznie przestrzegana nieuchronność, dolegliwość i skuteczność kary.
- współczesne programy prewencyjno - resocjalizacyjne przenoszą akcent z kategorii grupy ryzyka lub grupy wysokiego ryzyka na wspieranie w wszelkich formach rozwojowi młodzieży, dzięki któremu ludzie młodzi nabierając kompetencji społecznych włączając się w życie publiczne i przyjmując odpowiedzialność za siebie i innych uzyskują efektywne narzędzia przeciwdziałania zagrożeniom.
- proces umieszczenia dziecka poza rodziną pochodzenia winien być wspierany nieograniczoną dostępnością do specjalistów oraz wsparciem ekonomicznym umożliwiającym właściwą jakość realizowanych zadań pieczy zastępczej

Adresaci : Osoby niepełnosprawne i ich opiekunowie

- do tej kategorii wliczamy osoby z niepełnosprawnością prawną i biologiczną, osoby przewlekłe psychicznie i somatycznie chorujące oraz osoby, które z uwagi na którąś z tych przesłanek są osobami niesamodzielnymi;
- wśród mierników kondycji zdrowotnej współczesnych społeczeństw traci na znaczeniu przeciętne trwanie życia ludzkiego, zaś coraz większą wagę przypisuje się prawdopodobnej liczbie lat przeżytych bez choroby przewlekłej i/lub niepełnej sprawności – stale rosnąca liczba osób z ograniczeniem sprawności wymaga reorientacji funkcji w systemie opieki zdrowotnej;
- stały przyrost liczby osób niepełnosprawnych wymaga od polityki przystosowania samych niepełnosprawnych do ich stanu funkcjonalnego i utrzymania STATUS QUO OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ do strategii opartej na wzmacnianiu jej zasobów własnych oraz potencjału społeczności, służących utrzymaniu optymalnego poziomu funkcjonowania niepełnosprawnych jednostek najpierw w miejscu zamieszkania, a następnie w

innych zbiorowościach i instytucjach;

- gwarancją efektywności środowiskowych programów na rzecz osób niepełnosprawnych jest w pierwszej kolejności bezpieczne i funkcjonalne otoczenie (przestrzeń i środowisko bez barier) i mieszkanie oraz dostępne, a następnie gotowe do udzielenia wsparcia zaplecze społeczne;
- dla stabilności położenia społecznego i codziennego funkcjonowania niepełnosprawnych obywateli konieczne jest także uzupełnienie pierwotnej sieci wsparcia o różnorodne formy świadczeń, usług i opieki w środowisku zamieszkania, jak również zinstytucjonalizowane systemy pomocy umożliwiające rodzinom kontynuowanie opieki nad zależnymi od niej osobami niepełnosprawnymi;
- dla codziennego funkcjonowania osób niepełnosprawnych należy wzmacniać w szczególności opiekunów formalnych i nieformalnych

adresat: SENIORZY

- ludność w wieku 60/65 lat i więcej;
- przyrost liczby coraz dłużej żyjących osób starszych rodzi nieznaną do tej pory wyzwanie dla jednostek, rodzin, społeczności i państwa;
- gwarancją efektywności środowiskowych programów gerontologicznych jest bezpieczne i funkcjonalne mieszkanie osób starszych aktywne i dostępne zaplecze społeczne oraz usługowe dla gospodarstwa domowego seniorów;
- partycypacja społeczna seniorów jest szansą i warunkiem koniecznym integracji międzypokoleniowej, w ramach której każda generacja wnosi unikatowe zasoby i umiejętności wzmacniając społeczność i samych partnerów;
- uczestnictwo osób starszych w życiu społeczności obejmować musi wszystkie aspekty życia zbiorowego (także rynek pracy) i sprzyjać samokształceniu, edukacji obywatelskiej i generowaniu postaw sprzyjających akceptacji poszczególnych faz życia, a także traktowaniu przestrzeni społecznej jako swojej. Seniorzy chcą/powinni/muszą zabierać głos w swoich sprawach i mieć udział w decyzjach ich dotyczących;
- starość sama w sobie nie jest chorobą, ale starzenie się rodzi prawdopodobieństwo pojawiania się choroby, a w konsekwencji ryzyko utraty sprawności – mamy wielu normalnie funkcjonujących ludzi starych, których z medycznego punktu widzenia nie można jednakże uznać za osoby zdrowe i w pełni sprawne. Wyzwaniem dla współczesnych społeczeństw jest i będzie tworzenie efektywnego, całościowego systemu opieki geriatryczno-gerontologicznej - konieczne jest także rozbudowanie zinstytucjonalizowanych systemów wsparcia umożliwiających rodzinom kontynuowanie opieki nad zależnymi od niej osobami starszymi;
- utrata bezpieczeństwa osobistego rodzi poczucie zagrożenia u wielu obywateli – osób starszych prowadzi do głębokiej nieufności wobec świata zewnętrznego, a w konsekwencji do stopniowej marginalizacji i izolacji społecznej. Rozmiary zjawisk patologicznych i dewiacyjnych wśród

najstarszych mieszkańców miasta nie są znane, niewiele także wiadomo o skali nadużyć i przemocy wobec seniorów.

adresat: Grupy wysokiego ryzyka socjalnego

- ryzyko socjalne jest miarą prawdopodobieństwa wystąpienia zdarzenia losowego lub innego, które powoduje konieczność podjęcia interwencyjnych działań, wynikających z przyjętego w danym państwie zakresu działań w ramach zabezpieczenia społecznego;
- ryzyka socjalne tworzą przede wszystkim takie zdarzenia, które stają się przyczyną znacznego pogorszenia sytuacji materialnej jednostki czy rodziny, a powstają na skutek utraty lub zmniejszenia możliwości zdobycia środków utrzymania czy zapewnienia minimum socjalnego
- przedmiotem działań programów polityki społecznej adresowanych do grup szczególnego ryzyka muszą być kwestie, które mogą prowadzić do bezradności, marginalizacji i wykluczenia społecznego z powodu : ubóstwa, bezrobocia, bezdomności, uzależnienia, dewiacji i patologii społecznych, przestępczości i przemocy, długotrwałej choroby i niepełnosprawności, nagłych zdarzeń losowych i klęsk żywiołowych.
- programy adresowane do grup wrażliwych uwzględniać również muszą takie formy wsparcia, jak interwencja w kryzysie, pomoc dla opuszczających zakłady karne oraz imigrantów (w tym uchodźców oraz repatriantów) wspieranie kombatantów i osób represjonowanych oraz rozwiązywanie innych problemów, które pojawiają się w trakcie realizacji strategii.
- podstawową gwarancją spójnej polityki społecznej w obszarze wysokiego ryzyka socjalnego jest zarówno szybkie reagowanie na pojawiające się zagrożenia statusu socjalno-zdrowotnego jednostek oraz funkcjonalności infrastruktury socjalnej, jak również elastyczności i trafność doboru metod i środków zaspokajania istotnych potrzeb członków społeczności.
- należy wspierać i/lub proponować specjalistyczne projekty oraz programy w zależności od natężenia występujących potrzeb i problemów w powiecie:
 - a.konieczny jest monitoring i narzędzia okresowego pomiaru zagrożeń w sferze socjalnej oraz problemów społecznych w regionie;
 - b. programy działania budowane być powinny w oparciu o permanentną diagnozę potrzeb i oczekiwań obywateli.

B. CELE strategiczne (*obszary kluczowe polityki społecznej w strategii rozwiązywania problemów społecznych*) zindywidualizowane dla każdej kategorii adresatów

*Cele strategiczne zostały sformułowane w odniesieniu do kluczowych obszarów polityki społecznej Strategii Polityki Społecznej Województwa Wielkopolskiego do 2030 roku :

CEL STRATEGICZNY 1	DOSTĘPNE, WYSOKIEJ JAKOŚCI USŁUGI SPOŁECZNE
kierunki działań	<ul style="list-style-type: none"> • rozwój i podniesienie jakości usług społecznych świadczonych na terenie powiatu ; • realizacja programów mających na celu dostosowanie usług społecznych do potrzeb ich odbiorców; • promowanie i wspieranie współpracy międzysektorowej na rzecz rozwoju usług; • zwiększanie zaangażowania mieszkańców powiatu w wypracowaniu dedykowanych rozwiązań
CEL STRATEGICZNY 2	ZRÓŻNICOWANA INFRASTRUKTURA DOSTĘPNA W POWIECIE
kierunki działań	<ul style="list-style-type: none"> • wyrównywanie różnic w dostępie do infrastruktury w powiecie; • dostosowanie infrastruktury społecznej do potrzeb jej odbiorców; • wspieranie procesu deinstytucjonalizacji - przechodzenia do wspierania w mniejszych placówkach/mieszkaniach chronionych/mieszkaniach wspieranych
CEL STRATEGICZNY 3	AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA I OBYWATELSKA
kierunki działań	<ul style="list-style-type: none"> • wspieranie aktywności lokalnej mieszkańców (w tym grup formalnych/niefORMALNYCH/liderów lokalnych); • wspieranie ngo w przygotowaniu do roli realizatora zadań publicznych; • wspieranie wolontariatu; • wspieranie powstawania grup samopomocowych; • kreowanie i wzmacnianie pozytywnego wizerunku adresatów
CEL STRATEGICZNY 4	WŁĄCZENIE SPOŁECZNE
kierunki działań	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie roli pracy socjalnej w rozwiązywaniu problemów społecznych; • wspieranie i tworzenie programów/inicjatyw przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu/marginalizacji społecznej i przeciwdziałanie ubóstwu; • zwiększanie wrażliwości społecznej na problemy społeczne i przeciwdziałanie stereotypowemu postrzeganiu grup marginalizowanych; • inicjowanie współpracy międzysektorowej
CEL STRATEGICZNY 5	SKOORDYNOWANY I MIĘDZYINSTYTUCJONALNY POWIATOWY SYSTEM POMOCY SPOŁECZNEJ

kierunki działań	<ul style="list-style-type: none"> • poszerzanie i dostarczanie wiedzy nt. problemów społecznych i sposobów ich rozwiązywania; • wdrażanie i upowszechnianie nowych narzędzi i modeli pracy; • tworzenie przestrzeni wymiany doświadczeń; • wspieranie podmiotów w koordynacji i organizacji usług; • wspieranie potencjału podmiotów i kompetencji pracowników
------------------	--

C. **Preferencja strategiczna** tj. stan pożądany do osiągnięcia w wyniku długofalowych działań, którą jest :

Osiągnięcie optymalnego stopnia spójności społecznej* mieszkańców Powiatu Wągrowieckiego

SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNA* - zdolność zapewniania odpowiednich - z punktu widzenia współczesnych standardów - warunków życia wszystkim członkom społeczności, minimalizowanie rozbieżności socjoekonomicznych i kulturowych oraz unikania polaryzacji społecznej.

Spójność społeczna oznacza również :

1. *Godność każdej osoby oraz uznanie jej potencjału i respektowanie prawa udziału w życiu społecznym, przy pełnym poszanowaniu różnorodności kultur, statusów, opinii i przekonań;*
2. *Wolność dążenia każdej jednostki do osobistego rozwoju w ciągu całego życia;*
3. *Przeciwdziałanie wszelkim formom dyskryminacji, marginalizacji i wykluczaniu;*
4. *Zaangażowanie w ochronę i egzekwowanie praw oraz potrzeb jednostek i grup społecznych, które w sposób szczególny są narażone na dyskryminację i/lub utratę bezpieczeństwa fizycznego i socjalnego (dzieci, młodzi ludzie, rodziny w bardzo trudnej sytuacji życiowej , rodzice samotnie wychowujący dzieci, imigranci i mniejszości społeczne, ludzie niepełnosprawni, seniorzy, zwłaszcza mieszkający w pojedynkę i bez wsparcia ze strony rodziny).*

IV. SZCZEGÓLOWE ZADANIA POWIATOWEJ STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH do roku 2030

I grupa : RODZINA, DZIECI I MŁODZIEŻ w lokalnej strategii rozwiązywania

problemów społecznych

Obszar /kierunki działania	Zadania
USŁUGI SPOŁECZNE	<ol style="list-style-type: none">1. zwiększanie dostępności usług wspierających rodziny (w tym rodziny zastępcze) w jej zadaniach i funkcjach;2. rozwój usług wsparcia dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze (w tym placówki wsparcia dziennego, szkoły dla rodziców);3. rozwój usług asystenckich dla rodzin (w tym rodziny wspierające);4. tworzenie oferty usług wspierających proces adopcji i preadopcję;5. Rozwój usług wsparcia dzieci i młodzieży w środowisku (networking);6. rozwój usług poradnictwa, w tym specjalistycznego, dla rodzin z dziećmi, w tym dla rodzin zastępczych oraz wychowanków pieczy zastępczej;7. rozwój usług mających na celu godzenie obowiązków zawodowych i rodzinnych (rodzicielskich);8. zapewnienie dostępności usług terapeutycznych i z zakresu psychoprofilaktyki9. prowadzenie poradnictwa zawodowego wśród młodzieży szkolnej i upowszechnianie osobom młodym badań i analiz dotyczących zapotrzebowania rynku pracy (barometr zawodów);10. promocja przedsiębiorczości i zawodoznawstwa wśród młodzieży szkolnej (np. konkursy tematyczne)11. wsparcie w zakresie dostosowywania kwalifikacji osób młodych do potrzeb rynku pracy.
INFRASTRUKURA SPOŁECZNA	<ol style="list-style-type: none">1. rozwój punktów/miejsc konsultacyjnych dla rodzin i dzieci;2. rozwój systemu mieszkań ze wsparciem dostosowanym do potrzeb usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej (chronionych, wspomaganych, treningowych, socjalnych oraz komunalnych);3. rozwój systemu mieszkań ze wsparciem dostosowanym do potrzeb rodzin w kryzysie, w tym szczególnie doświadczających przemocy (chronionych, wspomaganych, treningowych, socjalnych, komunalnych
AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA I OBYWATELSKA	<ol style="list-style-type: none">1. wspieranie inicjatyw na rzecz rodzin;2. włączanie działań z zakresu wsparcia rodziny w tematykę otwartych konkursów ofert;3. rozwój wolontariatu rodzin i na rzecz rodzin;4. propagowanie pozytywnych wzorców zaangażowania na rzecz rodzin w lokalnej społeczności;5. wspieranie powstawania grup samopomocowych wśród rodzin;6. wspieranie programów, inicjatyw, działań sprzyjających rozwijaniu umiejętności społecznych oraz przedsiębiorczości młodego pokolenia (w tym działań edukacyjnych dla dzieci i młodzieży);

	7. kreowanie i wzmacnianie pozytywnego wizerunku rodzin, w tym szczególnie zastępczych i adopcyjnych
WŁĄCZENIE SPOŁECZNE	<ol style="list-style-type: none"> 1. wspieranie programów/inicjatyw/działań zapobiegających dziedziczeniu ubóstwa; 2. wspieranie programów/inicjatyw/działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie; 3. wzmocnienie procesu usamodzielniania się wychowanków pieczy zastępczej (wsparcie zawodowe, edukacyjne i finansowe); 4. wspieranie programów wczesnej interwencji skierowanych do rodzin, w tym w kryzysie lub zagrożonych kryzysem; 5. wspieranie akcji informacyjnych dot. działań możliwych do podjęcia w przypadku kryzysu; 6. wspieranie programów/inicjatyw/działań mających na celu przeciwdziałanie niedostosowaniu społecznemu (uzależnienia , zachowania przestępcze) wśród dzieci i młodzieży; 7. wspieranie budowy systemu zabezpieczenia finansowego i mieszkaniowego rodzin, szczególnie w kryzysie; 8. wspieranie działań wzmacniających aktywność społeczno-zawodową członków rodzin w kryzysie
KOORDYNACJA POWIATOWEGO SYSTEMU POMOCY SPOŁECZNEJ	<ol style="list-style-type: none"> 1. monitorowanie sytuacji społeczno-demograficznej rodzin; 2. koordynacja powiatowego systemu pieczy zastępczej ; 3. promowanie i wdrażanie innowacji społecznych na rzecz rodzin; 4. wspieranie działań zmierzających do budowy kompleksowego systemu wsparcia rodzin; 5. wspieranie potencjału podmiotów i kompetencji pracowników działających na rzecz rodzin 6. współpraca ze szkołami wszystkich szczebli w obszarze udzielania uczniom informacji na temat potrzeb rynku pracy; 7. kontynuacja działań na rzecz zatrudnienia osób młodych, w ramach programu Gwarancji dla Młodzieży oraz innych możliwych instrumentów adresowanych do tej grupy;

II. OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE i ich OPIEKUNOWIE

Obszar / Kierunki działania	Zadania
USŁUGI SPOŁECZNE	<ol style="list-style-type: none"> 1. rozwój usług umożliwiających osobom z ograniczoną prawnością prowadzenie aktywnego i niezależnego życia w dotychczasowym środowisku lokalnym ; 2. zapewnienie dostępności usług całodobowych w środowisku najbardziej zbliżonym do rodzinnego; 3. tworzenie oferty usług dla opiekunów nieformalnych (opieka wytchnieniowa, podnoszenie kompetencji opiekuńczych , przeciwdziałanie wypaleniu

	<p>opiekunów);</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. zapewnienie dostępności usług terapeutycznych dla osób z ograniczoną sprawnością i ich opiekunów; 5. zapewnienie dostępności usług wsparcia społecznego dla osób w kryzysach psychicznych; 6. aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych poprzez organizację staży, szkoleń, subsydiowanych miejsc pracy oraz możliwości finansowych sprzyjających podejmowaniu własnej działalności gospodarczej.
INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA	<ol style="list-style-type: none"> 1. wdrażanie zasad projektowania uniwersalnego, 2. rozwój systemu mieszkań ze wsparciem dostosowanym do potrzeb osób z ograniczoną sprawnością (chronionych, wspomaganych, treningowych, na otwartym rynku); 3. zapewnienie miejsc opieki całodobowej; 4. zapewnienie dostępności do miejsc rehabilitacji społecznej (śds); 5. zapewnienie dostępności miejsc terapii zajęciowej oraz rehabilitacji społeczno- zawodowej (wtz, zaz) 6. wspomaganie tworzenia miejsc pracy dla osób z ograniczoną sprawnością
AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA I OBYWATELSKA	<ol style="list-style-type: none"> 1. wspieranie inicjatyw na rzecz osób z ograniczoną sprawnością i ich opiekunów; 2. wspieranie rozwoju ngo/pes/ps działających na rzecz osób z ograniczoną sprawnością i ich opiekunów; 3. włączenie działań z zakresu wsparcia z ograniczoną sprawnością i ich opiekunów w tematykę otwartych konkursów ofert na poziomie jst; 4. rozwój wolontariatu osób z ograniczoną sprawnością i na ich rzecz; 5. wspieranie powstawania grup samopomocowych wśród osób z ograniczoną sprawnością i ich opiekunów; 6. wzmacnianie pozytywnego wizerunku osób z ograniczoną sprawnością oraz pełnionych przez nich ról (w szczególności osób z zaburzeniami psychicznymi)

WŁĄCZENIE SPOŁECZNE	<ol style="list-style-type: none"> 1. realizacja programów przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych; 2. wspieranie systemu poradnictwa dla osób z ograniczoną sprawnością; 3. realizacja programów/inicjatyw/działań służących powstawaniu zindywidualizowanej i zróżnicowanej oferty wsparcia społecznego dla osób z ograniczoną sprawnością; 4. realizacja programów zatrudniania osób niepełnosprawnych (przygotowywanie i tworzenie miejsc pracy, zatrudnienie wspomagane)
KOORDYNACJA POWIATOWEGO SYSTEMU POMOCY SPOŁECZNEJ	<ol style="list-style-type: none"> 1. monitorowanie sytuacji społeczno-demograficznej osób niepełnosprawnych i ich opiekunów; 2. wdrażanie programów na rzecz osób niepełnosprawnych; 3. wdrażanie innowacji społecznych na rzecz osób z ograniczoną sprawnością ; 4. tworzenie przestrzeni wymiany doświadczeń dla podmiotów działających na rzecz osób z ograniczoną sprawnością; 5. wspieranie potencjału podmiotów i kompetencji pracowników działających na rzecz osób z ograniczoną sprawnością
III. SENIORZY w lokalnej strategii rozwiązywania problemów społecznych	
Obszar/Kierunki działania	Zadania
USŁUGI SPOŁECZNE	<ol style="list-style-type: none"> 1. rozwój usług wspierających aktywność osób starszych i podnoszących komfort ich życia; 2. rozwój usług umożliwiających osobom starszym prowadzenie niezależnego życia w dotychczasowym środowisku (dzienne domy pomocy, usługi teleopieki, usługi asystenckie) ; 3. rozwój usług rehabilitacyjno-aktywizujących (dzienne domy opieki medycznej); 4. rozwój usług całodobowych opiekuńczych w środowisku najbardziej zbliżonym do rodzinnego; 5. tworzenie oferty usług dla opiekunów nieformalnych (opieka wytchnieniowa, podnoszenie kompetencji opiekuńczych, przeciwdziałanie wypaleniu opiekunów) 6. stwarzanie dostępności do usług terapeutycznych dla osób niepełnosprawnych i ich opiekunów; 7. stwarzanie dostępności usług wsparcia społecznego dla osób w kryzysach psychicznych;
INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA	1. rozwój systemu mieszkań ze wsparciem

	<p>dostosowanym do potrzeb osób starszych (chronionych, treningowych, wspomaganych);</p> <p>2. zapewnienie dostępności instytucji o charakterze środowiskowym (np. dzienne domy pomocy, dzienne domy opieki medycznej);</p> <p>3. zapewnienie miejsc opieki całodobowej (dps, instytucje o charakterze quasi-rodzinnym);</p> <p>4. wdrażanie zasad projektowania uniwersalnego</p>
AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA I OBYWATELSKA	<p>1. wspieranie inicjatyw na rzecz osób starszych;</p> <p>2. wspieranie rozwoju NGO/PES/PS działających na rzecz osób starszych (m.inn. UTW, klubów seniora)</p> <p>3. włączenie działań z zakresu wsparcia osób starszych w tematykę otwartych konkursów ofert;</p> <p>4. rozwój wolontariatu osób starszych i na rzecz starszych;</p> <p>5. propagowanie pozytywnych wzorców zaangażowania na rzecz osób starszych w lokalnej społeczności;</p> <p>6. wspieranie powstawania grup samopomocowych wśród osób starszych;</p> <p>7. kreowanie i wzmacnianie pozytywnego wizerunku osób starszych i solidarności międzypokoleniowej</p>
WŁĄCZENIE SPOŁECZNE	<p>1. wspieranie programów/inicjatyw/ działań przeciwdziałających ubóstwu i zadłużeniu seniorów;</p> <p>2. wspieranie programów/inicjatyw/działających przeciwdziałających izolacji, samotności i marginalizacji seniorów;</p> <p>3. wspieranie systemu poradnictwa psychologicznego i prawnego dla seniorów;</p> <p>4. wspieranie programów/inicjatyw/działających przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu;</p> <p>5. wspieranie programów/inicjatyw/działających umożliwiających wykorzystanie potencjału i doświadczenia osób starszych;</p> <p>6. wspieranie programów/inicjatyw/działających wspierających aktywność społeczno-zawodową opiekunów osób starszych;</p> <p>7. wspieranie programów/inicjatyw/działających na rzecz poprawy bezpieczeństwa osób starszych</p>
KOORDYNACJA POWIATOWEGO SYSTEMU POMOCY SPOŁECZNEJ	<p>1. monitorowanie sytuacji społeczno-demograficznej osób starszych;</p> <p>2. wdrażanie nowych narzędzi i modeli pracy odpowiadających na aktualne wyzwania dotyczące sytuacji osób starszych;</p> <p>3. promowanie i wdrażanie innowacji społecznych na rzecz osób starszych;</p> <p>4. wspieranie działań zmierzających do budowy kompleksowego systemu wsparcia osób starszych;</p> <p>5. tworzenie przestrzeni wymiany doświadczeń dla</p>

	<p>podmiotów działających na rzecz osób starszych;</p> <p>6. wspieranie współpracy sektorowej na rzecz osób starszych;</p> <p>7. wspieranie koordynacji i organizacji usług na rzecz osób starszych;</p> <p>8. wspieranie dostosowywania infrastruktury do potrzeb osób starszych (projektowanie uniwersalne)</p>
--	---

IV. GRUPY WYSOKIEGO RYZYKA SOCJALNEGO w lokalnej strategii rozwiązywania problemów społecznych

OBSZAR/kierunki działania	Zadania
USŁUGI SPOŁECZNE	<ol style="list-style-type: none"> 1. rozwój indywidualnych i grupowych usług aktywizacji i integracji społecznej; 2. rozwój indywidualnych grupowych usług aktywizacji zawodowej ; 3. rozwój usług edukacyjnych (w tym profilaktyki zdrowotnej, społecznej i przeciwdziałania uzależnieniom); 4. zapewnienie dostępności usług wczesnej interwencji zapobiegającej eskalacji kryzysu ; 5. zapewnienie dostępności usług terapeutycznych; 6. tworzenie oferty kompleksowych usług umożliwiających reintegrację zawodową i społeczną osób opuszczających placówki (w tym zakłady karne oraz placówki dla osób w kryzysie bezdomności); 7. rozwój usług wsparcia przedsiębiorstw społecznych w reintegracji społeczno-zawodowej ich pracowników 8. świadczenie usług poradnictwa zawodowego, pośrednictwa pracy i szkoleń, organizowanie staży oraz subsydiowanego zatrudnienia oraz wspieranie przedsiębiorczości; 9. uzupełnianie kwalifikacji zawodowych bezrobotnych i poszukujących pracy oraz pracowników w związku z wdrażaniem w gospodarce nowych technologii, tworzenia zielonych i cyfrowych miejsc pracy (w ramach zielonej i cyfrowej transformacji)

INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA	<ol style="list-style-type: none"> 1. rozwój systemu mieszkań ze wsparciem dostosowanym do potrzeb osób z kręgu wysokiego ryzyka socjalnego; 2. rozwój zróżnicowanych form schronienia w sytuacjach kryzysowych; 3. rozwój miejsc schronienia z usługami opiekuńczymi dla osób w kryzysie bezdomności; 4. zapewnienie dostępności miejsc reintegracji społeczno-zawodowej dostosowanych do potrzeb (w tym CSI/KSI); 5. tworzenie miejsc pracy dla osób doświadczających trudności, w tym w przedsiębiorstwach społecznych; 6. wspieranie tworzenia miejsc pracy w srebrnej gospodarce;
AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA I OBYWATELSKA	<ol style="list-style-type: none"> 1. wspieranie inicjatyw na rzecz osób z kręgu wysokiego ryzyka socjalnego; 2. wspieranie rozwoju NGO/PES/PS działających na rzecz osób z kręgu wysokiego ryzyka socjalnego; 3. włączenie działań z zakresu wsparcia osób z kręgu wysokiego ryzyka socjalnego w tematykę ofert na poziomie jst; 4. rozwój wolontariatu na rzecz osób z kręgu wysokiego ryzyka socjalnego i na rzecz osób z kręgu wysokiego ryzyka socjalnego; 5. propagowanie pozytywnych wzorców zaangażowania na rzecz osób z kręgu wysokiego ryzyka socjalnego w społeczności lokalnej; 6. wspieranie powstawania grup samopomocowych;
WŁĄCZENIE SPOŁECZNE	<ol style="list-style-type: none"> 1. wspieranie edukacji ekonomicznej ; 2. wspieranie programów wsparcia osób w krytycznej sytuacji materialnej; 3. rozwój pracy socjalnej na rzecz osób z kategorii wysokiego ryzyka socjalnego; 4. upublicznienie informacji dot. działań możliwych do podjęcia w przypadku dotknięcia kryzysem; 5. wspieranie systemów zatrudnienia wspomaganego i wspieranego 6. promowanie włączającego rynku pracy oraz ekonomii społecznej w odniesieniu do grup defaworyzowanych - osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy.
KOORDYNACJA POWIATOWEGO SYSTEMU POMOCY SPOŁECZNEJ	<ol style="list-style-type: none"> 1. monitorowanie sytuacji społeczno-demograficznej osób z kręgu wysokiego ryzyka socjalnego i sektora ekonomii społecznej; 2. wdrażanie programów na rzecz osób z wysokiego ryzyka socjalnego; 3. wdrażanie i upowszechnianie nowych narzędzi i modeli pracy odpowiadających na aktualne wyzwania dotyczące sytuacji osób z kręgu wysokiego ryzyka

	socjalnego; 4. wdrażanie innowacji społecznych na rzecz osób z kręgu wysokiego ryzyka socjalnego; 5. wspieranie działań zmierzających do budowy kompleksowego systemu wsparcia osób z kręgu wysokiego ryzyka socjalnego; 6. tworzenie przestrzeni wymiany doświadczeń dla podmiotów działających na rzecz osób z kręgu wysokiego ryzyka;
--	---

V. MONITORING, EWALUACJA i AKTUALIZACJA STRATEGII

1. Monitoring strategii

Monitoring strategii rozwiązywania problemów społecznych w Powiecie Wągrowieckim będzie: procesem ciągłym, odbywającym się przez cały okres wdrażania strategii. Jego celem jest zapewnienie zgodności realizacji strategii z wcześniej zatwierdzonymi założeniami i wytyczonymi celami.

Wykorzystywany będzie ponadto do bieżącego wykrywania potencjalnych nieprawidłowości i ich korygowania, zaś dane gromadzone i opracowywane w procesie monitoringu wykorzystywane będą **do ewaluacji strategii.**

- Gromadzenie informacji/danych dotyczących rocznego okresu wdrażania i realizacji zadań strategicznych będzie odbywało się w I kwartale roku następnego.
- Zobowiązany do zbierania informacji jest koordynator strategii – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wągrowcu.
- Koordynator strategii, po zebraniu informacji opracowuje „Informację z monitoringu Strategii rozwiązywania problemów społecznych w Powiecie Wągrowieckim za rok ...”, która będzie przedkładana Radzie Powiatu Wągrowieckiego wraz ze sprawozdaniem z rocznej działalności Centrum;
- Dla zapewnienia jednolitego określenia stopnia realizacji przyjętych w strategii obszarów i zadań określa się wskaźniki realizacji działań.

1.1. Wskaźniki realizacji działań strategii rozwiązywania problemów społecznych w powiecie wągrowieckim

Zgodnie z regułą **SMART** wskaźniki przyjęte dla oceny realizacji strategii są - konkretne;- mierzalne ;- dostępne;- realistyczne;- określone w czasie

Wskaźniki określają realizację strategii na maksymalnie trzech płaszczyznach poziomach :

- ✚ płaszczyźnie produktu,
- ✚ rezultatu;

oddziaływania

Dla oceny zmian zachodzących w wybranych, **niemożliwych do opisu za pomocą wskaźników bazowych obszarach**, służyć będą wskaźniki kontekstowe (pokazujące dane zjawisko w szerszym kontekście, zwykle w odniesieniu do dłuższych okresów czasu).

1.2. Finansowy system monitoringu strategii

Gromadzone - wraz z merytorycznymi - informacje finansowe będą umożliwiały wygenerowanie informacji o poszczególnych źródłach finansowania (środki wewnętrzne i zewnętrzne, publiczne i prywatne, samorządowe i rządowe, itd.), tak w odniesieniu do całej strategii/programu jak i poszczególnych jej komponentów, priorytetów, działań, wielkości wydatków ponoszonych w okresie wdrażania poszczególnych programów i projektów.

2. Ewaluacja strategii

Przez ewaluację strategii należy rozumieć systematyczne zbieranie informacji na temat działań, charakterystyki i efektów programu w celu ocenienia strategii, poprawy jej skuteczności oraz/lub wsparcia procesu decyzyjnego dotyczącego przyszłego programowania

Ewaluacja to również umiejętność zbierania i analizowania takich informacji, by odpowiedzieć na pytanie – czy został osiągnięte zamierzone cele?

Ewaluacja prowadzona będzie :

- w roku 2025 (na podstawie informacji dotyczących realizacji zadań strategicznych w latach 2023-2024) – ewaluacja bieżąca dotycząca realizacji pięciu wybranych celów operacyjnych ;
- w roku 2029 (na podstawie informacji dotyczących realizacji zadań strategicznych 2025-2028) – ewaluacja zamykająca dotycząca realizacji celów operacyjnych.

3. Aktualizacja strategii

Zakłada się , że **Strategia będzie dokumentem, który wyraża potrzeby lokalnej społeczności i reaguje na istotne zmiany zachodzące w życiu mieszkańców powiatu bądź też zmiany uwarunkowań zewnętrznych np. zmiany prawne.**

Przy formułowaniu celów operacyjnych niniejszej strategii rozwiązywania problemów społecznych przestrzegano nadrzędnych zasad, w szczególności :

- nie mnożono celów ponad potrzebę (uniknięto się w ten sposób zagrożeń związanych z ustaleniem sprzecznych ze sobą celów) ;
- cele operacyjne zostały sformułowane zwięźle;
- nie określać celów, za które podmioty odpowiedzialne za realizację zadania mają znikomy wpływ;

- sformułowane cele tak, aby odnosiły się do efektów działań, a nie do działań, które służą ich osiągnięciu.

Proces aktualizacji niniejszej strategii rozwiązywania problemów społecznych może być inicjowany w każdym czasie jej obowiązywania, z zastrzeżeniem uwzględnienia procedur administracyjnych, które warunkują prawidłową realizację strategii.

Aktualizacja strategii obejmuje ponadto kreowanie zupełnie nowych celów szczegółowych i projektów adekwatnych do zdiagnozowanych problemów życia w powiecie, które dotychczas nie zostały ujęte.